

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
MINISTARSTVO ZA OBRT,
MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

PROGRAM
RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA
2003. - 2006.

Zagreb, travanj 2003.

SADRŽAJ:

- 1. UVOD**
- 2. ZAKONODAVNE ODREDNICE MALOG GOSPODARSTVA**
- 3. ULOGA MALOG GOSPODARSTVA U STRATEGIJI «HRVATSKA U 21. STOLJEĆU» I UKUPNOM GOSPODARSTVU**
- 4. SREDNJOROČNI CILJEVI RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA**
 - 4.1. Strateške odrednice razvoja malog gospodarstva**
 - 4.2. Srednjoročni ciljevi razvoja malog gospodarstva**
 - 4.2.1. Obrtništvo**
 - 4.2.2. Zadrugarstvo**
 - 4.2.3. Mala i srednja trgovačka društva**
 - 4.2.4. Ostali subjekti malog gospodarstva**
 - 4.3. Razvoj malog gospodarstva do 2005. (zbirno)**
- 5. PREDUVJETI OSTVARENJA RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA**
 - 5.1. Zakonodavni i strateški preduvjeti**
 - 5.2. Uloga države, državnih institucija i okruženja**
 - 5.3. Uloga područne (regionalne) i lokalne samouprave**
 - 5.4. Uloga potpornih institucija za razvoj malog gospodarstva**
 - 5.5. Smanjenje sive ekonomije**
 - 5.6. Poboljšanje pravne sigurnosti**
 - 5.7. Porezne stimulacije**
 - 5.8. Uklanjanje administrativnih barijera**
 - 5.9. Stavljanje imobilizirane imovine u funkciju poduzetništva**
 - 5.10. Ostali uvjeti**
- 6. NOSITELJI PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI**
 - 6.1. Vlada RH i državna tijela**
 - 6.1.1. Vlada Republike Hrvatske**
 - 6.1.2. Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo**
 - 6.1.3. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva**
 - 6.1.4. Ministarstvo turizma**
 - 6.1.5. Ministarstvo za javne radove, obnovu, i graditeljstvo**
 - 6.1.6. Ministarstvo gospodarstva**
 - 6.1.7. Ministarstvo financija**
 - 6.1.8. Ministarstvo rada i socijalne skrbi**
 - 6.1.9. Ministarstvo prosvjete i športa**
 - 6.1.10. Ministarstvo znanosti i tehnologije**
 - 6.1.11. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja**
 - 6.1.12. Ministarstvo pomorstva, prometa i veza**
 - 6.1.13. Ostala ministarstva**
 - 6.1.14. Državni zavod za statistiku**
 - 6.2. Vladine agencije, fondovi i institucije**
 - 6.2.1. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo**
 - 6.2.2. Agencija za promicanje izvoza i ulaganja**
 - 6.2.3. Hrvatski fond za privatizaciju**
 - 6.2.4. Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske**
 - 6.2.5. Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Hrvatske**
 - 6.2.6. Fond za razvoj Grada Vukovara**
 - 6.2.7. Hrvatski zavod za zapošljavanje**
 - 6.2.8. BICRO**
 - 6.3. Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave**
 - 6.4. Hrvatska obrtnička komora**
 - 6.5. Hrvatska gospodarska komora**
 - 6.6. Hrvatski savez zadruga**
 - 6.7. Udruge malog gospodarstva i poduzetništva**
 - 6.8. Institucije za poticanje malog gospodarstva (poduzetnički centri, tehnološki i razvojni centri, lokalne razvojne agencije i dr.)**

- 6.9. **Financijske institucije**
 - 6.9.1. Hrvatska banka za obnovu i razvoj
 - 6.9.2. Poslovne banke, štedionice i štedno-kreditne zadruge
 - 6.9.3. Investicijski fondovi
- 6.10. **Poduzetnici (trgovačka društva, zadruge, obrtnici, slobodna zanimanja, obiteljska gospodarstva i dr.)**
- 6.11. **Ostali nositelji**

- 7. **PROGRAM POTICAJNIH MJERA 2003. – 2006.**
 - 7.1. **Institucijska potpora**
 - 7.1.1. Poduzetnički centri
 - 7.1.2. Poduzetnički inkubatori
 - 7.1.3. Poduzetničke zone
 - 7.2. **Tehnološki razvoj i inovacije**
 - 7.2.1. Unapređenje sustava kvalitete
 - 7.2.2. Poticanje inovacija
 - 7.2.3. Tehnološki razvoj
 - 7.3. **Povezivanje poduzetnika**
 - 7.3.1. Suradnja unutar gospodarstva (clusteri i dr.)
 - 7.3.2. Suradnja s udruženjima poduzetništva
 - 7.3.3. Informatičko povezivanje sustava malog gospodarstva
 - 7.3.4. Povezivanje poduzetnika nastupom na sajmovima
 - 7.4. **Izobrazba u poduzetništvu**
 - 7.4.1. Obrazovanje za obrtnička zanimanja
 - 7.4.2. Dopunsko obrazovanje poduzetnika u malom gospodarstvu
 - 7.4.3. Izobrazba konzultanata i savjetnika poduzetništva
 - 7.4.4. Dokvalifikacije i prekvalifikacije
 - 7.4.5. Savjetodavna (konzultantska) pomoć u poduzetništvu
 - 7.5. **Financiranje (kreditiranje) u poduzetništvu**
 - 7.5.1. Lokalni kreditni programi
 - 7.5.2. Kreditiranje razvoja turističkog sektora
 - 7.5.3. Kreditiranje razvoja poljoprivrednog sektora
 - 7.5.4. Kreditiranje novih tehnologija
 - 7.5.5. Kreditiranje izvoza
 - 7.5.6. Kreditiranje poduzetnika –početnika
 - 7.5.7. Kreditiranje poduzetničke infrastrukture
 - 7.5.8. Financijsko restrukturiranje poduzetnika
 - 7.6. **Poduzetnički investicijski fondovi**
 - 7.7. **Jamstva za malo gospodarstvo**
 - 7.8. **Poduzetničko korištenje nekretnina u vlasništvu RH**
 - 7.9. **Programi međunarodne suradnje za malo gospodarstvo**
 - 7.9.1. Međudržavna suradnja za poduzetništvo
 - 7.9.2. Suradnja u okvirima Europske unije
 - 7.9.3. Suradnja s međunarodnim institucijama
 - 7.9.4. «Katalog hrvatskih poduzetnika – projekata»

- 7.10. Posebne poticajne mjere**
 - 7.10.1. Poticajne mjere za povećanje zapošljavanja**
 - 7.10.2. Poticajne mjere za razvoj obrta**
 - 7.10.2.1. Razvoj tradicionalnih obrta**
 - 7.10.2.2. Unapređenje rada strukovnih škola**
 - 7.10.2.3. Unapređenje rada obrtničkih radionica**
 - 7.10.3. Poticajne mjere za razvoj zadrugarstva**
 - 7.10.3.1. Jačanje sustava zadrugarstva**
 - 7.10.3.2. Razvoj proizvodnog zadrugarstva**
 - 7.10.3.3. Poticanje učeničkog zadrugarstva**
 - 7.10.4. Poticanje ženskog poduzetništva**
 - 7.10.5. Mladi stručnjaci u gospodarstvu**
 - 7.10.6. Poticajne mjere za malo gospodarstvo na područjima posebne državne skrbi**
 - 7.10.7. Projekt "Katalog poduzetnika, roba i usluga RH"**
 - 7.10.8. Ostale poticajne mjere za poduzetništvo**

8. PRAĆENJE PROVEDBE PROGRAMA

9. ZAKLJUČNO

1. UVOD

Vlada Republike Hrvatske u svojim se programskim smjernicama opredijelila za sustavno unapređenje gospodarstva. U usvojenim dokumentima velika pažnja posvećena je malom gospodarstvu, koje je u strukturnim promjenama velikih sustava i prilagodbom tržištu održalo razvoj i dokazalo sposobnost za transformaciju i prilagodbu svjetskim tržišnim kretanjima.

Uloga države u procesu gospodarskog razvoja sastoji se iz pomoći stvaranju stabilnog i sigurnog makroekonomskog i drugog okruženja u kojem poduzetnik može planirati i ostvarivati svoje interese. Osnova za takvo djelovanje Vlade i državnih tijela sadržana je dijelom u Programu razvoja malog gospodarstva za razdoblje 2001.-2004., usvojenom u lipnju 2001. godine. Na temelju tog programa razrađeni i provedeni pojedinačni programi poticajnih mjera, a koordinirani su od strane Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo.

Odlučnost da se malom gospodarstvu u vođenju gospodarske politike dade poseban značaj potvrđena je donošenjem Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva u ožujku 2002. godine. Usvojenim Zakonom propisana je obveza Vlade da donese novi Program razvoja malog gospodarstva.

Ovim Programom želi se kroz njegovu provedbu, odnosno provedbu poticajnih mjera, stvoriti okruženje koje će povoljno djelovati na nastanak novih i razvoj već postojećih subjekata gospodarstva, na njihovo stabilno i uspješno poslovanje, te naročito na njihov daljnji rast i razvoj. Poticajne mjere osmišljene su korištenjem rezultata i iskustava stečenih u dosadašnjoj provedbi Programa razvoja malog gospodarstva za razdoblje 2001.-2004., te su njegov logičan nastavak.

2. ZAKONODAVNE ODREDNICE MALOG GOSPODARSTVA

Malo gospodarstvo čine različiti subjekti malog gospodarstva koji su statusno utvrđeni različitim zakonima. Najvažniji su Zakon o obrtu, Zakon o združama i Zakon o trgovačkim društvima, dok drugi oblici poslovanja koji su sastavni dio malog gospodarstva (npr. iz područja zdravstva, obrazovanja ili odvjetništva), utvrđeni su posebnim zakonskim i podzakonskim propisima.

Zakonom o poticanju razvoja malog gospodarstva svi ovi različiti oblici objedinjeni su jedinstvenim pojmom malog gospodarstva i jedinstvenom definicijom, usklađenom s propisima Europske Zajednice.

Malo gospodarstvo čine subjekti koji samostalno i trajno obavljaju dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dobiti, odnosno dohotka na tržištu i koji su u poslovanju neovisni (obrta, zadruge, trgovačka društva, slobodna zanimanja, obiteljska gospodarstva). To znači da nisu u vlasništvu drugih subjekata koji ne zadovoljavaju kriterije malog gospodarstva u dijelu većem od 25%, koji zapošljavaju prosječno godišnje manje od 250 radnika i koji ispunjavaju barem jedan od dva financijska kriterija, ili ukupni godišnji promet do 60 milijuna kuna, ili imaju zbroj bilance, odnosno dugotrajnu imovinu, u vrijednosti do 30 milijuna kuna.

Unutar malog gospodarstva razlikuju se mikro, mali i srednji subjekti. Mikro subjekti prosječno godišnje zapošljavanju manje od 10 radnika, mali do 50 radnika i ostvaruju godišnji promet do 16 milijuna kuna ili imaju zbroj bilance, odnosno vrijednost dugotrajne imovine do 8 milijuna kuna, dok su ostalo srednji poduzetnici.

Osim statusnih propisa i posebnog zakona, na poslovanje malog gospodarstva značajno utječu i brojni drugi propisi od kojih je potrebno istaknuti porezne propise, propise o radnom zakonodavstvu, te zakone o specifičnim poticajnim mjerama vezanim za malo gospodarstvo (za ulaganja, posebna državna skrb i dr.).

3. ULOGA MALOG GOSPODARSTVA U STRATEGIJI «HRVATSKA U 21. STOLJEĆU» I UKUPNOM GOSPODARSTVU

Uloga malog gospodarstva naznačena je i u Strategiji razvitka gospodarstva i u drugim dijelovima projekta «Hrvatska u 21. stoljeću», kao jedno od načela koncepcije razvoja gospodarstva. Poseban značaj u toj Strategiji dat je malom gospodarstvu, obzirom na njegovu ulogu i doprinos na području prilagodljivosti i konkurentnosti, te je prepoznato kao značajan nositelj razvoja i zapošljavanja.

Naime, malo gospodarstvo u Hrvatskoj broji više od 158 tisuća subjekata i čini najbrojniji dio gospodarstva, a istovremeno zapošljava oko 568 tisuću radnika, te preko 97 tisuća vlasnika – zaposlenih obrtnika, ili sveukupno preko 660 tisuća ili 68% ukupno zaposlenih u gospodarstvu.

Kao odrednice koje definiraju smjernice bržeg razvoja malog gospodarstva u Hrvatskoj, između ostalog, su podaci koji govore u korist malog gospodarstva, uspoređujući ih s tranzicijskim i ostalim zemljama u Europi.

Prije svega u tim zemljama bruto društveni proizvod u sektoru malog gospodarstva iznosi od 55-70% (u Hrvatskoj oko 55%), broj zaposlenih od 60-75%, a broj poslovnih subjekata je od 96-99%. Gotovo sve europske zemlje daju kroz posebne poticajne mjere države i ostalih institucija podršku razvoju malog gospodarstva, ili direktnim potporama iz proračuna ili indirektno kroz različite porezne ili druge olakšice.

U Hrvatskoj je u proteklih deset godina omogućen prevelik rast potrošnje i uvoza, te nelikvidnost, koje je u velikoj mjeri pogodilo i malo gospodarstvo. Izostalo je zamjenjivanje tehnološki zastarjelih, radno intenzivnih i neprofitabilnih djelatnosti, a posljedica je znatno zaostajanje u odnosu na razvijene zemlje. Pored visokih opterećenja troškovima i nelikvidnosti poslovanja malih gospodarskih subjekata bilo je ugroženo i nedostatkom tržišta. U procesu tranzicije gospodarstva nestali su brojni veliki gospodarski subjekti, koji su bili nositelji razvoja i poslovno su povezivali subjekte malog gospodarstva. Na taj način nestalo je tržišta, a istovremeno s propadanjem velikih gospodarskih subjekata nije uslijedilo odgovarajuće povezivanje sa stranim tržišno orijentiranim gospodarstvom.

Sagledavajući malo gospodarstvo u odnosu na ukupno gospodarstvo u protekle dvije godine vidljiv je porast broja poslovnih subjekata i zaposlenih, posebno u obrtništvu, dok je pad zaposlenih u velikim trgovačkim društvima. Iz izvršenih analiza uočeno je da je malo gospodarstvo prilagodljivije na tržištu i brže prihvaća strukturne promjene od velikih sustava.

Stoga će i u smjernicama dugoročnog razvoja taj dio gospodarstva imati značajniju ulogu za razvoj Hrvatske. Dugoročni ciljevi razvoja malog gospodarstva vežu se, prije svega, uz ukupni gospodarski razvoj Hrvatske, uvažavajući i ostale okvire stvaranja makroekonomskog pozitivnog okruženja. Dugoročni rast i razvoj treba temeljiti na načelima bržeg gospodarskog razvoja, od udvostručenja domaćeg bruto proizvoda po stanovniku u slijedećih 15 godina, što zahtjeva prosječnu realnu stopu rasta BDP od 5% godišnje (sporije 2002-2005. a oko 6% 2005-2010.). U sektoru malog gospodarstva ta bi se stopa trebala kretati preko 5% godišnje, što bi ujedno povećavalo broj zaposlenih, najvećim dijelom u razdoblju 2003-2008. tako da bi stopa nezaposlenosti značajno pala.

Isto tako, posebno neki sektori, (poljoprivredno-prehrambeni, turistički, drvno-prerađivački, građevinarstvo, informacijsko-tehnološki, uslužni i dr.), trebali bi postizati u slijedećem razdoblju bržu stopu rasta, uvažavajući okruženje, tržište i interese Hrvatske.

U okviru postizanja tih ciljeva potrebne su mnoge pretpostavke, od zakonodavnih, tržišnih, pa do izvršenja zacrtanih programskih i poticajnih mjera svih nositelja i svih aktivnosti naznačenih ne samo u ovom Programu.

4. SREDNJOROČNI CILJEVI RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA

4.1. Strateške odrednice razvoja malog gospodarstva

Kroz sagledavanje razvojnih mogućnosti malog gospodarstva u Strategiji razvoja «Hrvatska u 21. stoljeću» strateške odrednice za planirano razdoblje do 2006. godine okvirno se utvrđuju kroz slijedeće ciljeve:

1. Povećanje udjela malog gospodarstva u odnosu na ukupno gospodarstvo u Hrvatskoj, približno razvijenim zemljama EU
2. Promjena strukture djelatnosti malog gospodarstva s povećanjem udjela proizvodnih, turističkih i poljoprivrednih djelatnosti, te usluga u ukupnom društvenom proizvodu
3. Povećanje financijske stabilnosti i strukture jeftinijih izvora financiranja, te povećanje tržišne vrijednosti subjekata malog gospodarstva
4. Povećanje tehnološkog razvoja i djelatnosti koje ne zagađuju okoliš, konkurentnosti i otvaranja novog tržišta za subjekte malog gospodarstva
5. Povećanje broja poslovnih subjekata i novozaposlenih radnika u malim i srednjim trgovačkim društvima, zadrugama, obrtu i drugim oblicima malog gospodarstva
6. Organiziranje institucija za malo gospodarstvo i stvaranje poduzetničke infrastrukture (poduzetnički centri, poduzetnički inkubatori, poduzetničke zone i dr.)
7. Izobrazba za poduzetništvo i osposobljavanje poduzetnika kroz dopunsko obrazovanje, te prekvalifikacije za poduzetništvo
8. Povezivanje subjekata unutar malog gospodarstva, kao i s velikim gospodarskim subjektima, radi zajedničkog i uspješnijeg nastupa na domaćem i stranom tržištu
9. Obveze lokalne (područne) samouprave o sustavnoj podršci poduzetnicima i razvoju gospodarstva vlastite sredine i izradom vlastitih programa razvoja gospodarstva
10. Uspostava regionalne suradnje unutar Hrvatske i sa susjednim zemljama, radi razmjene iskustava i ostvarivanja regionalnih komparativnih prednosti za poduzetništvo

4.2. Srednjoročni ciljevi razvoja malog gospodarstva

4.2.1. Obrtništvo

Strateški ciljevi u razvoju obrtništva prvenstveno su vezani uz razvoj ukupnog gospodarstva, a posebice u povećanju broja obrta i broja zaposlenih u obrtima, i to kroz:

- 1) razvoj obrta - proizvođača drvoprerađivačkih i metalnih proizvoda, elektronike, kemijskih i drugih proizvodnih djelatnosti temeljen na suradnji s velikim gospodarskim sustavima
- 2) razvoj obrta u djelatnostima koje se temelje na korištenju novih tehnologija i uključivanja stručnih osoba u razvoj djelatnosti
- 3) podršku proizvođačima prehrambenih proizvoda koji se temelje na poljoprivrednoj proizvodnji, posebno orijentiranoj na zdravoj hrani
- 4) razvoj turističkih i ugostiteljskih kapaciteta temeljenih na manjim smještajnim objektima - obiteljskim pansionima i malim hotelima,
- 5) povećanje poslovne efikasnosti putem stalnog obrazovanja, kako u stjecanju novih, tako i unapređivanju postojećih poduzetničkih i strukovnih znanja.
- 6) poslovno povezivanje obrtnika s partnerima u inozemstvu i njihovim poticanjem na organizirano zajedničko i pojedinačno nastupanje na inozemnim tržištima (izlaskom na sajmove i dr.)
- 7) efikasnije poslovanje obrtnika korištenjem savjetodavnih usluga u različitim područjima savjetovanja (radno pravo, marketing, investicije, financije, nove tehnologije, i dr.) i organiziranjem savjetodavnih službi u postojećim asocijacijama obrtnika i poduzetničkim institucijama.
- 8) uspostavu efikasnog sustava obrazovanja za rad u obrtničkim zanimanjima, u obrtničkim i drugim strukovnim školama za zanimanja potrebnih tržištu radne snage.

Za razvoj obrtništva potrebni su mnogi preduvjeti, od tržišta, financijske potpore, poreznog sustava primjerenog razvojnim potrebama, stabilnog pravnog okruženja i drugo.

Tablica: Planirani broj obrta i radnika 2003-2006.

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	Razlika 2006/ 2002.	Pros. god. stopa
Broj obrta	91.842	94.727	97.000	99.800	102.400	104.400	106.200	9.200	1,9
Broj radnika	117.163	120.002	135.000	150.000	166.500	184.000	202.000	67.000	9,1
Ukupno	209.005	214.734	232.000	249.800	268.900	288.400	308.200	76.200	6,2

Napomena: Podaci su za 2000. i 2001. iz statističkih izvještaja, a ostalo su planski.

Uvažavajući rezultate ostvarene u razdoblju od 2000. do 2001. godine, te poticajne mjere koje će se poduzimati u cilju bržeg razvoja ovog gospodarskog sektora, očekuje se da će do kraja 2006. godine u Hrvatskoj poslovati oko 106 tisuća obrtnika koji će zapošljavati preko 200 tisuća radnika. U promatranom razdoblju broj obrta povećati će se preko 9 tisuća, a broj radnika za oko 67 tisuća. Tako će broj zaposlenih osoba u obrtu biti oko 308 tisuća, odnosno povećati će se prosječni broj radnika zaposlenih u jednom obrtu od 1,3 u 2001. godini na više od 1,9 u 2006. godini.

Radi ostvarivanja povećanog zapošljavanja u obrtu potrebne su poticajne mjere čija će realizacija omogućiti porast prosječnog broja radnika po jednom obrtu, što će razvoj hrvatskog obrtništva približiti obrtništvu u zemljama Europske unije.

U projekcijama razvoja obrtništva potrebno je sagledavati i komparativne prednosti pojedinih regija u Hrvatskoj, te utjecaj postojećih gospodarskih mjera. Na navedeno upućuje dosadašnje grupiranje obrtnika na lokalitetima velikih proizvodnih sustava, pa će se specifičnosti gospodarskog razvoja pojedinih regija i nadalje odražavati i na razvoj obrtništva. Značajniji utjecaj na razvoj proizvodnih obrta imat će veliki gospodarski sustavi, koji će uz sebe putem kooperativa upošljavati obrtničke kapacitete, posebno u djelatnosti metalnog sektora, drvne industrije, elektornike, kemijske industrije, preradbene industrije, poljoprivrednog i turističkog sektora, građevinarstva i dr.

Ugostiteljstvo i turizam predstavljaju gospodarsku granu koja je u grupi razvojnih prioriteta, slijedeći primjere razvijenih europskih turističkih odredišta kroz razvoj manjih smještajnih objekata - obiteljskih pansiona i malih hotela s pratećim sadržajima.

Ocjenjuje se, da će na ostvarivanje predviđenog razvoja bitno utjecati postignuto stanje u ukupnom gospodarstvu, te poticajne mjere koje će se dati za razvoj malog gospodarstva, posebice obrtništva.

4.2.2. Zadrugarstvo

Srednjoročni ciljevi u razvoju zadrugarstva mogu se sagledati u revitalizaciji zadružnog poduzetništva i povećanju broja zadruga i zadrugara, a posebice kroz:

- 1) razvoj zadrugarstva na otocima i priobalju, odnosno na onim područjima i u djelatnostima koje su u interesu razvoja otoka i priobalja,
- 2) organiziranje zadruga kao pokretača razvitka brdsko-planinskih područja s ciljem razvitka ekološke proizvodnje hrane i povećanja naseljenosti tih područja stvaranjem gospodarskih uvjeta za kvalitetniji razvoj,
- 3) organiziranje zadružnog poduzetništva kroz objedinjavanje obiteljskih gospodarstava u područjima intenzivne poljoprivrede, čime bi se zadruge organizirale kao poduzetnički centri razvoja poljoprivredne proizvodnje.
- 4) poticanje stambene izgradnje na principu izgradnje stanova za poznatog kupca, naročito u urbanim cjelinama.

- 5) bolje korištenje kapaciteta štedno-kreditnih zadruga i njihovog međusobnog povezivanja i umrežavanja za potrebe zadružnog poduzetništva i za programe zadružnog razvoja.
- 6) organiziranje i povezivanje zadruga i zadružnih institucija, njihovim međusobnim umrežavanjem i organiziranjem prodaje zadružnih proizvoda i usluga.
- 7) razvoj socijalnog, javno-komunalnog i ostalog zadrugarstva radi povećanja standarda stanovništva.

Specifičnost zadružnog organiziranja i rada zahtijeva pripremu zadružnih projekata i mjera potrebnih za njihovu izvedbu, kako bi se zadružno organiziranje provelo po uzoru na sustav organizacije zadružnog poduzetništva u europskim zemljama, uvažavajući specifičnosti Hrvatske.

Razvoj zadrugarstva može se sagledati kroz stvaranje uvjeta za povećanje broja zadruga i zadrugara, kao i kooperanata uključenih u zadruga.

Tablica: Plan razvoja zadrugarstva 2003.-2006.

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	Razlika 2006/ 2002.	Φ god. stopa
Broj zadruga	693	705	790	920	1.080	1.270	1.420	630	16,0
Broj zaposlenih	3.906	3.496	4.290	4.980	5.700	6.730	7.950	3.660	16,5
Broj zadrugara	11.050	12.560	14.700	18.900	22.050	25.700	28.500	13.800	17,5
Broj kooperanata	40.900	44.500	48.200	50.400	53.900	57.100	59.800	11.600	5,4

Napomena: Podaci su za 2000. i 2001. iz statističkih izvještaja, a ostalo su planski. Stvarni podaci utvrditi će se nakon uspostave zadružnog registra - evidencije

U ovoj tablici nisu obuhvaćeni zadrugari štedno-kreditnih zadruga kojih je oko 60 tisuća.

Kroz revitalizaciju zadružnog poduzetništva koje će se podržavati naročito na području otoka i priobalja, te u brdsko-planinskim područjima, zbog specifičnosti i relativne usitnjenosti proizvodnih resursa, nužno je osnovati nove zadruga. Na području otoka i priobalja to su vinarske, ribarske, maslinarske, marikulture i pčelarske, a na brdsko-planinskim područjima poljoprivredne, voćarske i povrtlarske, s posebnim naglaskom na ekološku proizvodnju zdrave hrane, a to će doprinijeti korištenju sada zapuštenih resursa na tim područjima.

Osim poljoprivrednih, očekuje se značajniji rast obrtničkih proizvodnih zadruga iz razloga što će kroz okupljanje obrtnika u zadruga i njihov tržišni utjecaj biti značajniji.

Na razvoj štedno-kreditnih zadruga utjecati će prije svega kretanja u bankarstvu, a njihov pristup tržištu kapitala biti će uvjetovan stupnjem prilagodljivosti velikih banaka prema malim poduzetnicima, te će i dalje imati ulogu u malom gospodarstvu, posebno u praćenju obiteljskih gospodarstava i obrtnika.

Očekuje se također da će razvojem velikih gospodarskih sustava doći do formiranja čitavog niza zadruga različitih djelatnosti, prije svega proizvodnih i uslužnih, što je i u Europi poznati proces.

4.2.3. Mala i srednja trgovačka društva

Trgovačka društva nisu najbrojniji dio malog gospodarstva, ali su svojim učešćem u zapošljavanju njegov izuzetno važan dio. Za pretpostaviti je da će u budućim razvojnim i integracijskim procesima među trgovačkim društvima doći do okrupnjavanja i spajanja.

Sukladno očekivanim trendovima, srednjoročni ciljevi razvoja trgovačkih društava mogu se sagledati kroz:

- 1) održavanje broja malih i srednjih trgovačkih društava na sadašnjoj razini, s obzirom na trend opadanja u posljednjim godinama.

- 2) povećanje broja zaposlenih za što su mogućnosti stvorene kroz razne olakšice za novozaposlene, smanjenje cijene koštanja radne snage i ostale potpore za novo zapošljavanje.
- 3) promjenu strukture djelatnosti poticanjem proizvodnih djelatnosti, sa svrhom dugoročnijeg razvoja, te poticanjem primjene suvremenih tehnologija u svrhu poboljšanja kvalitete i konkurentnosti, uz stvaranje novih proizvoda i usluga
- 4) poticanje osnivanja malih i srednjih trgovačkih društava u manje razvijenim dijelovima Hrvatske, kako bi se izbjegla koncentracija u većim gradovima, korištenjem poreznih olakšica i drugih poticaja i potpora, te iskorištavanjem regionalnih prednosti.
- 5) poboljšanje konkurentnosti te povećanje izvoza podizanjem nivoa tehnološke opremljenosti i uvođenjem sustava kvalitete i posebnim kreditnim poticajima.
- 6) povećanje uspješnosti postojećih i smanjenje rizika neuspjeha novih društava kroz edukaciju u području vođenja i upravljanja društvom, financijskog poslovanja i marketinškog pristupa tržištu.
- 7) financijsko osnaživanje društava stvaranjem mogućnosti za korištenje različitih izvora povoljnog financiranja.

Razvoj malih i srednjih trgovačkih društava moguć je uz značajne strukturne promjene i poticajne mjere, koje mogu rezultirati povećanim zapošljavanjem.

Tablica: Plan razvoja malih i srednjih društava 2003.-2006.

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	Razlika 2006/ 2002.	Ø god. stopa
Broj trgovačkih društava	60.505	60.801	60.940	61.100	61.250	61.400	61.600	660	0,3
Broj radnika	412.799	418.708	424.400	437.200	453.100	473.600	492.500	68.100	3,8

Napomena: Podaci su za 2000. i 2001. iz statističkih izvještaja, a ostalo su planski.

Za očekivati je da će zbog provedbe poticajnih mjera doći ponovno do veće gospodarske aktivnosti, što će se očitovati i u otvaranju novih trgovačkih društava.

Uz odgovarajuće poticaje jačanja malog gospodarstva, na temelju većeg angažmana za poticanje rizičnijih projekata, a naročito u provedbi posebnih mjera usmjerenih zapošljavanju i samozapošljavanju, broj zaposlenih u malim i srednjim trgovačkim društvima mogao bi se do 2006. godine povećati na preko 490 tisuća.

Kod teritorijalnog rasporeda analize ukazuju da se najveći dio trgovačkih društava nalazi koncentriran u područjima s velikim gradovima i područjima veće razvijenosti. Selektivnom primjenom poticajnih mjera, koje obuhvaćaju dodatne pogodnosti za ona područja koja su manje razvijena, može se utjecati na povećanje gospodarske aktivnosti na tim područjima.

Struktura broja trgovačkih društava po djelatnostima ukazuje da je najviše zastupljena trgovina na veliko i malo, zatim poslovanje nekretninama i poslovne usluge, te prerađivačka industrija. I dok u pojedinim djelatnostima postoje objektivne granice razvoja, sasvim je izvjesno da je moguće povećati učešće proizvodnih djelatnosti, a to se prije svega odnosi na područje prerađivačke industrije i poljoprivrede, koje povezane s turizmom stvaraju velike mogućnosti razvoja za sve oblike malog gospodarstva, zatim drvoprerađivačke, metalske i kemijske industrije. Posebnu brigu treba usmjeriti i u uslužne djelatnosti vezane za turizam, građevinarstvo, promet, informatiku i druga područja, jer je njihov razvoj pretpostavka dosizanja nivoa razvoja europskih zemalja.

4.2.4. Ostali subjekti malog gospodarstva

Podaci o fizičkim osobama koje obavljaju djelatnosti sukladno posebnim propisima kao samostalne djelatnosti iskazuju se statistički zajedno s podacima o obrtu. U djelatnostima slobodnih profesija (zanimanja) najveći dio je djelatnost zdravstvene zaštite, odvjetništva, umjetničkih zanimanja, socijalne skrbi i ostalih poslovnih usluga.

U ostale subjekte ulaze i obiteljska poljoprivredna gospodarstva, koja službeno nisu iskazana u statistici zaposlenih, no koja svojim brojem u velikoj mjeri doprinose smanjenju broja stvarno nezaposlenih. Usmjerenošću poljoprivredne razvojne politike dijelom i k ovom sektoru kroz posebne poticanje, može se očekivati da će obiteljska poljoprivredna gospodarstva postati značajnije tržišno usmjerena, te će time imati još važniju ulogu u zapošljavanju i razvoju malog gospodarstva.

4.3. Razvoj malog gospodarstva do 2006. (zbirno)

Sagledavajući razvojne mogućnosti malog gospodarstva u srednjoročnom razdoblju zbirni planski podaci broja poslovnih subjekata i zaposlenih bili bi slijedeći:

Tablica: Plan broja poslovnih subjekata 2003.-2006.

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	Razlika 2006/ 2002.	Ø god. stopa
Broj obrta	91.842	94.727	97.000	99.800	102.100	104.400	106.200	9.200	1,9
Broj zadruga	693	705	790	920	1.080	1.270	1.420	630	16,0
Broj malih i srednjih trg. društava	60.506	60.801	60.940	61.00	61.250	61.400	61.600	660	0,3
UKUPNO	153.041	156.233	158.730	161.720	164.430	167.070	169.220	10.490	1,5

Iz navedenih podataka vidljiv je porast poslovnih subjekata u razdoblju do 2006. godine, a najviše u obrtništvu.

Tablica: Plan broja zaposlenih 2003.-2006.

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	Razlika 2006/ 2002.	Ø god. stopa
Obrti zaposleni	209.005	214.734	232.000	249.800	268.900	288.400	308.200	76.200	6,2
Zadruga	3.906	3.495	4.290	4.980	5.700	6.730	7.950	3.660	16,5
Mala srednja trg. društva	412.799	418.708	424.400	437.200	453.100	473.600	492.500	68.100	3,8
Slobodna zanimanja (vlasnici zaposleni)	10.407	11.250	12.100	13.000	13.900	14.950	16.000	3.900	7,2
UKUPNO	636.117	648.187	672.790	704.980	741.600	783.680	824.650	151.860	5,2

Napomena: Podaci su za 2000. i 2001. iz statističkih izvještaja, a ostalo su planski.

Ostvarenjem poticaja moguće je u narednom četverogodišnjem razdoblju otvoriti značajan broj radnih mjesta u malom gospodarstvu, kroz novo zapošljavanje, ali i zapošljavanje dijela radnika koji uslijed restrukturiranja većih gospodarskih subjekata i smanjenja broja zaposlenih u sustavu državne uprave ostanu bez zaposlenja.

5. PREDUVJETI OSTVARENJA RAZVOJA MALOG GOSPODARSTVA

5.1. Zakonodavni i strateški preduvjeti

Nekoliko zakona uređuje osnove poslovanja malog gospodarstva. To su prije svega Zakon o obrtu, Zakon o trgovačkim društvima i Zakon o zadrugama, a na poslovanje uveliko utječu porezni i ostali vezani zakoni, naročito radno zakonodavstvo. Posebno utvrđene poreznim zakonima višestruke olakšice mogu dugoročno doprinijeti razvoju gospodarstva uopće, a time i malog gospodarstva.

Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva daje malom gospodarstvu posebno mjesto i značenje. Njime je stvorena pravna osnova za donošenje Programa razvoja malog gospodarstva, a time i provedbu poticajnih mjera, čija se realizacija do sada zasnivala samo na programima Vlade i ministarstava.

Provedba poticajnih mjera, sukladno Zakonu i ovom Programu, neposredno je ovisna o suradnji tijela državne uprave, područne i lokalne samouprave, različitih institucija povezanih s malim gospodarstvom, a naročito samih poduzetnika preko različitih oblika interesnog udruživanja i međusobno. Samo zajedničkim djelovanjem svih uključenih mogu se ostvariti planirani ciljevi.

5.2. Uloga države, državnih institucija i okruženja

Prihvaćajući opredjeljenje za razvoj i jačanje privatne inicijative u gospodarstvu država je prihvatila ograničeno uplitanje u gospodarske procese, definirajući svoju ulogu u smislu stvaranja okruženja koje pogoduje poslovanju gospodarskih subjekata. Takva uloga podrazumijeva izradu strategije razvoja kojom bi se trebala analizirati komparativna prednost Hrvatske i odrediti osnovni pravci gospodarskog razvoja u narednom razdoblju.

Stvaranje povoljnih uvjeta za razvoj gospodarstva, s pozicija centralne državne uprave, podrazumijeva prije svega stvaranje zakonodavnog okvira koji taj razvoj olakšava i potiče, te doprinosi uklanjanju postojećih prepreka. Pri izradi i izmjenama propisa potrebno je slijediti razrađene mehanizme Europske Zajednice, a posebice Preporuke Europske komisije koje se odnose na malo gospodarstvo, sve u cilju što bržeg pridruživanja Zajednici i zajedničkom tržištu. Osim izrade propisa, potrebno je osigurati njihovu provedbu u najmanje moguće složenom obliku. Rješavanje problema usporava složena administracija, koja utječe na povećane troškove poduzetnika.

Osim tijela državne uprave, u proces stvaranja poticajnog okruženja uključuju se i druge državne institucije i razvojne agencije, te fondovi. Svi imaju isti cilj da subjektima malog gospodarstva pruže podršku kako bi dobili priliku na tržištu provjeriti svoje poslovne ideje, te ih pretočiti u uspješan poduzetnički poduhvat.

Posebno mjesto u toj shemi institucija trebala bi imati Hrvatska agencija za malo gospodarstvo. Ona je koncipirana kao institucija koja će preuzeti koordinaciju provedbe srednjoročnih i kratkoročnih programa razvoja malog gospodarstva, kao posebno stručno tijelo nadležno za malo gospodarstvo, s ciljem ostvarivanja jedinstvenog pristupa i poboljšanja učinkovitosti u provedbi poticajnih mjera.

5.3. Uloga područne (regionalne) i lokalne samouprave

Program se velikim dijelom temelji na sudjelovanju jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, kao nositelja gospodarskog razvoja svoje sredine.

Takva je orijentacija rezultat decentralizacije pojedinih funkcija koje je do sada obavljala centralna država. Malo gospodarstvo i razvoj poduzetništva dio je decentraliziranih funkcija, jer je poticanje gospodarskog razvoja na lokalnom nivou najprirodniji način, s obzirom da i poslovne ideje potječu upravo iz tog okruženja, dakle od samih poduzetnika. Isto tako, regionalno je okruženje najpovoljnije za međusobno povezivanje, suradnju i udruživanje poduzetnika.

Uloga područne i lokalne samouprave sastoji se u osmišljavanju vlastitog razvoja, te donošenju vlastitih gospodarskih programa razvoja, vodeći računa o svim prednostima

lokalne sredine i o potrebi regionalnog usklađivanja, te doprinosu u stvaranju uvjeta za provedbu programa razvoja.

Da bi udovoljila svim zahtjevima koji se pred nju postavljaju, lokalna se samouprava mora prilagoditi i ojačati, posebno kadrovski, a kako bi pomogla poduzetnicima u njihovu razvoju i sama se mora ponašati poduzetnički, gdje dio stručnih poslova može povjeriti i potpornim institucijama.

Proračuni jedinica lokalne i područne samouprave trebaju sadržavati planirana sredstva namijenjena razvoju malog gospodarstva, a to je već sada olakšano, jer se dio sredstava iz kreditnih programa za malo gospodarstvo počinje vraćati u lokalne proračune.

Kroz aktivnu ulogu lokalne samouprave u pristupu i odnosu s poduzetnikom stvara se i potiče razvoj poduzetnika, te u značajnoj mjeri doprinosi otvaranju novih radnih mjesta.

5.4. Uloga potpornih institucija za razvoj malog gospodarstva

Sve poticajne mjere osmišljavaju se i provode s namjerom da doprinesu razvoju poduzetništva, pa su usmjerene prema poduzetniku, bez čijeg aktivnog učešća nema uspjeha mjera. Iz tog razloga neophodno je kroz sve institucije uključene u provedbu poticajnih mjera ostvariti i uključivanje samih poduzetnika, bilo neposredno ili preko udruženja poduzetnika u njihovim različitim oblicima, povezanim sa svim drugim institucijama.

To se odnosi na komore kao obvezne oblike udruživanja, koje svoju ulogu i zadatke moraju prilagoditi interesima članstva, te na udruge i saveze poduzetnika koji se još uvijek nedovoljno uključuju u kreiranje strateških opredjeljenja i provedbu konkretnih mjera u interesu samih poduzetnika.

Usporedno s određivanjem strateških pravaca i programskim aktivnostima na lokalnom nivou potrebno je uspostaviti i podržavajuću poduzetničku infrastrukturu. To su prije svega lokalne razvoje agencije koje osmišljavaju i koordiniraju aktivnosti drugih institucija, odnosno poduzetnički centri koji poduzetnicima daju usluge savjetovanja i informiraju poduzetnike o programima podrške, a zatim poduzetnički inkubatori kao pomoć nastajanju novih poduzetnika, tehnološki centri kao spona između znanosti i gospodarstva, te zone malog gospodarstva koje omogućuju dugoročniji razvoj.

5.5. Smanjenje sive ekonomije

Siva ekonomija vrlo je ozbiljan problem i nelojalni konkurent legalnim oblicima poslovanja. Procjenjuje se da je udio sive ekonomije oko 1/3 ukupnih gospodarskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj. Ovaj problem moguće je smanjiti kombiniranom primjenom niz mjera. U prvom redu, poticajnim mjerama za prelazak u legalno poslovanje i uvjetovanjem drugih poticaja takvim načinom poslovanja, kako u pogledu same registracije djelatnosti, tako i u prikazivanju stvarnih rezultata poslovanja. S druge strane, restriktivnim mjerama u cilju smanjenja sive ekonomije kroz inspekcijski nadzor.

U cilju suzbijanja sive ekonomije potrebno je prilagoditi pojedine zakonske okvire i propise prema poticanju legalne ekonomije.

5.6. Poboljšanje pravne sigurnosti

Rizici polovanja u uvjetima hrvatskog poslovnog okruženja povećani su otežanim ostvarivanjem prava uzrokovanih dugotrajnim upravnim i sudskim postupcima, visokim izdacima za troškove i pristojbe i neizvjesnost primjene donesene odluke. Sve to otežava planiranje i neposredno ugrožava poslovanje, otvarajući mogućnosti zlouporaba i nelegalnog poslovanja. U svrhu rješavanja problema poduzetnike treba informirati i educirati s mehanizmima zaštite koju mogu primijeniti da bi se izbjegli dugi sudski postupci. Također je potrebno pažnju posvetiti u prevenciji djelovanjem inspekcijskih i drugih službi.

5.7. Porezne stimulacije

Porezni sustav, prije svega oporezivanje dobiti i dohotka, omogućuje malom gospodarstvu korištenje većeg broja poreznih olakšica i odbitaka, ali sve te mogućnosti još se uvijek nedovoljno ne koriste. Stoga je potrebno upoznati pouzetnike o svim mogućnostima u tom segmentu i pružiti stručnu pomoć poreznog savjetovanja. Porezni sustav treba i dalje prilagođavati potrebama gospodarstva, odnosno strateškim smjernicama za razvoj pojedinih gospodarskih sektora, na način selektivnog oporezivanja uz dodatne povlastice.

5.8. Uklanjanje administrativnih barijera

Ostvarivanje prava otežano je i zbog mnogobrojnih propisa koje je teško pratiti, obzirom da su neka pitanja regulirana u više različitih akata i kroz provedbu propisa i dugotrajnih postupaka. Izlaz je moguć kroz pojednostavljenje zakonske regulative, njeno uklađivanje sa propisima Europske Zajednice, a najviše kroz propisivanje jednostavnijih i kraćih postupaka, te umrežavanje različitih službi što bi olakšalo razmjenu potrebnih podataka i smanjilo broj potrebnih dokumenata.

5.9. Stavljanje imobilizirane imovine u funkciju poduzetništva

Neiskorištene nekrenine u državnom ili vlasništvu lokalne samouprave nisu bile u proteklom periodu značajnije uključene u funkciju poduzetništva. Mnoge prazne prostore i drugu imovinu (od zemljišta i dr.) koja nije u funkciji ili u upotrebi treba staviti u korištenje za poduzetnike svrhe, kao jednu od mjera bržeg ulaganja i razvoja poduzetništva.

5.10. Ostali uvjeti

Pored različitih institucija čijom se uspostavom olakšava rješavanje problema malog gospodarstva, poboljšanju okruženja i uvjeta poslovanja poduzetnika doprinose i brojne druge aktivnosti.

Jedna od njih je obrazovanje za poduzetništvo i u poduzetništvu, gdje se omogućuje stjecanje potrebnih stručnih znanja i dodatnih vještina neophodnih za uspješno poslovanje. Naime, da bi se opstalo kao poduzetnik, posebno u malom gospodarstvu, gdje su funkcije često objedinjene u jednoj osobi (vlasniku, radniku, menadžeru), nije dovoljno dobro poznavati struku, tehnologiju i procese proizvodnje ili usluga, već su nužna i znanja planiranja, vođenja, upravljanja, kontrole, marketinga i financijskog poslovanja.

Također, potrebno je razviti potrebu međusobnog povezivanja poduzetnika, uspostave sustava za razmjenu informacija i primjene suvremenih tehnologija, kao neophodnih uvjeta razvoja. Tome u velikoj mjeri doprinosi uvođenje međunarodnih standarda, čime se procesi skraćuju i pojednostavljuju, a rezultat je povećana konkurentnost i šansa za održanje, razvoj i uspješno poslovanje.

6. NOSITELJI PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI

6.1. Vlada Republike Hrvatske i državna tijela

6.1.1. Vlada Republike Hrvatske

Vlada Republike Hrvatske utvrđujući svoju politiku određuje i smjernice razvoja malog gospodarstva, te poticajne mjere za ostvarenje tog razvoja. Vlada u suradnji s ostalim nositeljima Programa, a na prijedlog Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo, usvaja Program razvoja malog gospodarstva. Vlada ima ulogu i u donošenju provedbenih akata koji proizlaze iz Programa, te njegovo sustavno praćenje kroz izvještaje nositelja.

6.1.2. Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo

Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo priprema Program zajedno sa ostalim nositeljima, priprema Godišnji plan provedbe Programa, prati i nadzire njegovo ostvarenje, analizira i izvještava o rezultatima, te predlaže sustavne prilagodbe i mjere gospodarske politike Vladi Republike Hrvatske. U svojem djelovanju Ministarstvo je oslonjeno na Hrvatsku agenciju za malo gospodarstvo, te upućeno na suradnju s pojedinim ministarstvima i drugim tijelima, ovisno o njihovim nadležnostima i područjima malog gospodarstva za koja su sektorski zadužena.

6.1.3. Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva

Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, sukladno programskim opredjeljenjima Vlade, planira, provodi i nadzire programe razvoja i poticajne mjere usmjeravajući ih prema poljoprivredi i primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, ribarstvu, šumarstvu i lovstvu. Pri provedbi programa i poticaja u području malog gospodarstva, posebno obiteljskog gospodarstva, svoje aktivnosti i mjere usklađuje s drugim nositeljima Programa razvoja malog gospodarstva, u svrhu njihova nadopunjavanja i veće učinkovitosti.

6.1.4. Ministarstvo turizma

Ministarstvo turizma osmišljava i usmjerava razvoja turističke djelatnosti kao važnog dijela hrvatskog gospodarstva. Ono određuje politiku razvoja turizma koja je osnova za planiranje, oblikovanje, provedbu i nadzor poticajnih mjera i njihovu provedbu u malom gospodarstvu, sukladno usvojenim smjernicama razvoja malog gospodarstva i ovog Programa.

6.1.5. Ministarstvo za javne radove, obnovu, i graditeljstvo

Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo planira, provodi i nadzire izgradnju i obnovu infrastrukturnih objekata koji su nužna pretpostavka za razvoj gospodarskih djelatnosti. Pored ostalog brine i o pojedinim manje razvijenim područjima Republike Hrvatske, na kojima je malo gospodarstvo također jedan od mogućih pokretača razvoja. U tom smislu predlaže, koordinira i prati provedbu posebnih poticajnih mjera, specifično prilagođenih potrebama pojedinih područja, nastojeći ih uklopiti u jedinstveni sustav poticanja malog gospodarstva.

6.1.6. Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo gospodarstva u okviru svoje nadležnosti planira, provodi i nadzire mjere kojima kreira gospodarsko okruženje za uspješno uključivanje hrvatskih gospodarskih subjekata u međunarodnu robnu razmjenu, poticanje novih investicija i međusobno povezivanje velikih gospodarskih sustava sa subjektima malog gospodarstva, u svrhu njihova kvalitetnijeg nastupa na domaćem i stranim tržištima.

6.1.7. Ministarstvo financija

Ministarstvo financija planira državni proračun, prati i nadzire njegovo izvršenje, te usklađuje financijske potrebe u provedbi poticajnih mjera s mogućnošću osiguranja izvora sredstava za malo gospodarstvo. Uz to, u širem smislu, određuje i pravni okvir djelovanja u provedbi poticajnih mjera, posebno kroz porezni sustav koji može biti stimulativan za taj sektor.

6.1.8. Ministarstvo rada i socijalne skrbi

Ministarstvo rada i socijalne skrbi planira, provodi i nadzire mjere kojima se reguliraju odnosi s područja rada i različitih aspekata brige o socijalnom statusu stanovništva. Za malo gospodarstvo osobito je značajna njegova normativna uloga u području radnog zakonodavstva, koje treba biti prilagođeno razvojnim potrebama.

6.1.9. Ministarstvo prosvjete i sporta

U sklopu brige o obrazovanju djece i odraslih, Ministarstvo prosvjete i sporta nadležno je za planiranje, provedbu i nadzor nad donošenjem programa obrazovanja, njihovom izvedbom i mjerama za unapređenje, te za razvoj sustava cjeloživotnog obrazovanja, a dijelom i u svrhu prilagođavanja obrazovnog sustava i stvaranja ljudskih potencijala s potrebama poduzetništva, posebno kroz sustav strukovne izobrazbe. Na adekvatan način u ove aktivnosti uključuje se Zavod za školstvo RH.

6.1.10. Ministarstvo znanosti i tehnologije

Ministarstvo znanosti i tehnologije potiče znanstveni i istraživački rad, planira, provodi i nadzire programe kojima istraživanja i njihove rezultate povezuje s potrebama gospodarstva, jer se nove tehnologije smatraju ključnim čimbenicima gospodarskog i društvenog razvoja. Za malo gospodarstvo važni su programi za poticanje tehnologijskih istraživačko-razvojnih projekata na znanju utemeljenih poduzeća.

6.1.11. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja planira, provodi i nadzire programe i mjere zaštite okoliša i prirode, odnosno programe korištenja prostora i unapređenja stanja okoliša i održivog korištenja prirodnih resursa, što obuhvaća ponašanje u izgradnji građevina i drugih objekata, zbrinjavanje otpada i otpadnih voda, kontrolu onečišćenja zraka, tla, mora i priobalja, kontrolu onečišćenja i održivog korištenja prirodnih dobara, posebno u zaštićenim dijelovima prirode, kao i održivi razvoj vezan uz malo gospodarstvo.

6.1.12. Ministarstvo pomorstva, prometa i veza

Zbog geografskog položaja Hrvatska je nužno usmjerena razvoju djelatnosti povezanih s prometom, a u tom sektoru relativno veliki udio ima i malo gospodarstvo. Stoga djelatnosti vezane uz promet i komunikacije značajne za subjekte malog gospodarstva, kako u normativnom dijelu, tako i u dijelu poticajnih mjera, usklađenih sa smjernicama iz ovog Programa.

6.1.13. Ostala ministarstva

Ostala ministarstva planiraju, provode i nadziru aktivnosti iz svog djelokruga rada, te se po potrebi uključuju u poticanje malog gospodarstva u opsegu u kojem to zatijeva provedba konkretne poticajne mjere.

6.1.14. Državni zavod za statistiku

Državni zavod za statistiku obavlja stručne poslove prikupljanja, obrade, analize i objavljivanja statističkih podataka. Kako malo gospodarstvo nije do sada bilo posebno praćeno, uloga je da primjenom međunarodnih standarda i metodologija osigura usporedivost podataka s podacima drugih zemalja, te omogući njihovo korištenje u svrhu objektivnih podloga za kreiranje poticajnih mjera i aktivnosti za razvoj malog gospodarstva.

6.2. Vladine agencije, fondovi i institucije

6.2.1. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, uz Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo, glavni je nositelj provedbe ovog Programa. Njena je uloga da, kao stručno tijelo, usklađuje provedbu poticajnih mjera, neposredno i provodi ako je za to zadužena, te prati, analizira i izvještava o postignutim rezultatima, na temelju ostvarene suradnje sa svim ostalim tijelima i institucijama koje su uključene u poticanje razvoja malog gospodarstva. Zadaci Agencije su u provedbi financijskih poticajnih mjera, posebno davanja garancija, davanje stručne pomoći, poduzetništvu i ostalim poticajima u malom gospodarstvu.

6.2.2. Agencija za promicanje izvoza i ulaganja

Agencija za promicanje izvoza i ulaganja pruža potporu hrvatskim izvoznicima prilikom izlaska na strana tržišta kroz pronalaženje i povezivanje sa stranim kupcima, obavještanjem o uvjetima za izvoz, organiziranjem gospodarskih izaslanstava i misija, te priprema promotivne publikacije i ostale oblike pomoći pri sudjelovanju na sajmovima i izložbama.

6.2.3. Hrvatski fond za privatizaciju

Hrvatski fond za privatizaciju provodi pretvorbu poduzeća i privatizaciju imovine pravnih osoba u svom portfelju, te upravlja tom imovinom. Upravo je stoga izuzetno važan za razvoj malog gospodarstva, jer se nekorištena imovina u vlasništvu Republike Hrvatske može svrhovito upotrijebiti za razvoj malog gospodarstva, davanjem u zakup ili prodajom subjektima gospodarstva u svrhu obavljanja gospodarske djelatnosti, odnosno davanjem lokalnoj samoupravi za pokretanje poduzetničkih projekata.

6.2.4. Fond za regionalni razvoj Republike Hrvatske

Fonda potiče ujednačeni regionalni razvoj Republike Hrvatske, što se ostvaruje provođenjem posebnih poticajnih programa za slabo naseljena područja, područja posebne državne skrbi, otoka, brdsko-planinskih područja, graničnih i pograničnih područja, te slabije razvijenih područja kroz razvoj gospodarstva i infrastrukture. Kako malo gospodarstvo može biti važan čimbenik razvoja ovih područja, treba uskladiti programe koje pojedina državna tijela provode i financiraju preko Fonda. Fond osigurava sredstva za projekte i programe koji su mu stavljeni u nadležnost.

6.2.5. Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Hrvatske

Fond za razvoj i zapošljavanje provodi više različitih programa i djelatnosti kojima je svrha potaknuti razvoj gospodarstva, investicija i tehnologija, a posebno razvoja malog gospodarstva, otvaranja poslovnih i razvojnih centara, slobodnih i industrijskih zona, te ostale infrastrukture, kao i stvaranja uvjeta za korištenje nekretnina u vlasništvu države u funkciji razvojnih programa. Fond osigurava sredstva za projekte i programe koji su mu stavljeni u nadležnost.

6.2.6. Fond za razvoj Grada Vukovara

Osnovna djelatnost Fonda je obnova i razvoj Grada Vukovara, što osobito obuhvaća poslove vezane za odobravanje zajmova i poticanje ulaganja, obnovu i razvoj komunalne infrastrukture, stručno informiranje i savjetovanje, pomoć u izradi poduzetničke dokumentacije, te ocjenjivanje ulagačkih pothvata, što može bitno doprinijeti razvoju malog gospodarstva na ovom području.

6.2.7. Hrvatski zavod za zapošljavanje

Uloga Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjeravanje, materijalno osiguranje za vrijeme nezaposlenosti i provedba aktivne politike zapošljavanja i izobrazbe. Sve ove aktivnosti mogu uvelike usmjeriti razvoj malog gospodarstva i smanjenja nezaposlenosti.

6.2.8. BICRO

Poslovno-inovacijski centar BICRO vladina je institucija osnovana radi provedbe programa potpore tehnološkom razvoju i unapređenju inovacijskog i tehnološkog sustava primjenjenih u poduzetništvu. U organiziranju financijske potpore i pronalaženju dodatnih izvora kapitala za razvoj i rast tehnološki utemeljenih gospodarskih subjekata i uvođenje novih tehnologija u proizvodni i uslužni sektor važnu ulogu ima i u povezivanju poslovnih subjekata kroz tehnološki razvoj, clustere i dr.

6.3. Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave

Jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave nositelji su razvoja gospodarstva na svom području, a time i nerazdvojni dio provedbe poticajnih mjera za malo gospodarstvo. Županije, gradovi i općine analiziraju prednosti i razvojne mogućnosti svojeg područja i njegova gospodarstva, te osmišljavaju programe razvoja i definiraju konkretne poticaje za svoje područje. Nadležna tijela za poslove gospodarstva pripremaju podloge za pripremu Programa, predlažu razvojne projekte, prate, analiziraju i izvještavaju o provedbi projekata i poticajnih mjera, te predlažu sustavne promjene i mjere gospodarske politike u svom području.

6.4. Hrvatska obrtnička komora

U provedbene aktivnosti, kao i u njihovo osmišljavanje za obrtništvo treba se uključiti Hrvatska obrtnička komora, kao najbolji poznavatelj obrtništva i kao institucionalizirani zastupnik ovog dijela malog gospodarstva kroz različite oblike u potpori obrtništvu.

6.5. Hrvatska gospodarska komora

Zastupajući interese gospodarskih subjekata pravnih osoba, Hrvatska gospodarska komora u sklopu svojih aktivnosti provodi programe povezivanja poduzetnika, informiranja i stručne pomoći, te se pojavljuje kao nositelj i suradnik provedbe tih mjera.

6.6. Hrvatski savez zadruga

Hrvatski savez zadruga je institucija sa ciljem unapređenja rada zadruga i zadružnih saveza, kroz uspostavljanje sustava razvoja zadrugarstva i usklađivanja aktivnosti i poticajnih mjera usmjerenih zadrugarstvu.

6.7. Udruge malog gospodarstva i poduzetništva

Udruživanjem se subjekti malog gospodarstva međusobno povezuju u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa i realizacije zajedničkih programa. Udruge koje su u neposrednoj vezi sa subjektima malog gospodarstva imaju mogućnost predlaganja razvojnih i poslovnih projekata za uvrštavanje u Program, a isto tako i dobivanja informacija o provedbi pojedinih projekata za malo gospodarstvo.

6.8. Institucije za poticanje malog gospodarstva (poduzetnički centri, tehnološki i razvojni centri, lokalne razvojne agencije i dr.)

Posebnu ulogu u razvoju malog gospodarstva imaju specijalizirane institucije za malo gospodarstvo, koje se osnivaju u jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave i koje su u neposrednom kontaktu s poduzetnicima. Njihova je uloga osigurati poduzetnicima pravovremene informacije potrebne za poslovanje, pružiti stručnu, financijsku i savjetodavnu pomoć, te organizirati edukaciju i povezivati poduzetnike unutar svog područja, suradnjom s drugim sličnim institucijama i poduzetnicima s drugih područja, zemalja i tržišta.

6.9. Financijske institucije

6.9.1. Hrvatska banka za obnovu i razvoj

Hrvatska banka za obnovu i razvoj u provedbi je uključena u kreditne gospodarske programe, a posebno na poticanju malog gospodarstva, uvažavajući njegovu važnost u ukupnom razvoju gospodarstva. Osim toga provođenjem kreditnih programa poboljšava uvjete za poduzetnike, kreditira početnike i poduzetnika s područja posebne skrbi, izvozne projekte, ulaganja u temeljni kapital i dr.

6.9.2. Poslovne banke, štedionice i štedno-kreditne zadruge

Banke i druge financijske institucije (štedionice, štedno-kreditne zadruge i dr.) imaju u provedbi poticajnih mjera važnu ulogu. One su nositelji cijelog niza mjera koje se odnose na kreditiranje pod povoljnijim uvjetima, u suradnji s državnim i lokalnim vlastima i pri tome pronalaze svoj interes, kroz poslovanje s klijentima.

6.9.3. Investicijski fondovi

Investicijski fondovi mogu biti otvoreni ili zatvoreni, a prema posebnim propisima prikupljena sredstva mogu ulagati na različite načine u financiranje i razvoj subjekata malog gospodarstva.

6.10. Poduzetnici (trgovačka društva, zadruge, obrtnici, slobodna zanimanja, obiteljska gospodarstva i dr.)

Cijeli ovaj Program namijenjen je poduzetnicima u malom gospodarstvu. Bez njihove suradnje zacrtane ciljeve nije moguće ostvariti. Zato se planirane mjere i temelje na prethodnoj analizi potreba i problema malog gospodarstva. Posebno je važno da se i sami poduzetnici uključe, neposredno i preko svojih udruženja i drugih oblika zaštite interesa, u kreiranje i provedbu mjera ovog Programa.

6.11. Ostali nositelji

U provedbu Programa uključuju se i drugi nositelji, kao što su to međunarodne organizacije, konzultanti ili nevladin sektor, povezujući i svoje vlastite programe i aktivnosti s mjerama iz Programa.

7. PROGRAMI POTICAJNIH MJERA 2003. – 2006.

Poticajne mjere predstavljaju niz aktivnosti koje pokreću i provode nositelji provedbe Programa nastojeći ostvariti ciljeve razvoja malog gospodarstva. Ovim Programom poticajne mjere su grupirane ovisno o cilju koji se njihovom provedbom želi postići, odnosno o ciljnoj skupini kojoj su namijenjene.

Programom se za svaku mjeru utvrđuju nositelji provedbe, provedbene aktivnosti, izvori sredstava, razdoblje provedbe, te metodologija praćenja.

Na temelju tako definiranih mjera u ovom Programu, Ministarstvo zajedno s ostalim nositeljima donosi Godišnji plan provedbe programa. Dalje se utvrđuju aktivnosti za provedbu svake od mjera, pojedinačni zadaci, rokovi za njihovo izvršenje, te visina sredstava koju je potrebno planirati od strane nositelja za tu godinu.

Za potrebe ovog Programa nositelji programskih aktivnosti iz točke 6. podijeljeni su u dvije skupine:

- a) Nositelj u užem smislu (odnosno prvi u popisu, ako ih ima više) je tijelo ili institucija koja ima zadatak pripremiti projekt za pojedinu mjeru kao prijedlog Vladi RH za usvajanje, a koji uključuje uvjete i kriterije za njenu provedbu. Isto tako, prati i nadzire provedbu poticajne mjere, te analizira rezultate i Vladi RH podnosi izvješća.
- b) Suradnik je tijelo ili institucija koja sudjeluje u pripremi projekta za pojedinu mjeru, daje prijedloge i mišljenja, te koja operativno provodi poticajnu mjeru, osiguravajući potrebna sredstva i izvršavajući aktivnosti i zadatke definirane Godišnjim planom provedbe programa i samim projektom. Suradnik, također, prati provedbu, te nositelju dostavlja podatke o ostvarenim rezultatima.

7.1. Institucijska potpora

U cilju što stabilnijeg razvitka pojedinih segmenata gospodarstva, osmišljavaju se različiti oblici potpora za poticanje njegova rasta, kao što su poduzetničke zone, centri i inkubatori. U provođenju ovih Programa značajnu ulogu imaju lokalne i područne (regionalne) samouprave, kako u oblikovanju razvojnih uvjeta tako i financijskim potporama.

7.1.1. Poduzetnički centri

Poduzetnički (tehnološki) centri planirani su kao središta stručne i savjetodavne pomoći poduzetnicima u županijama, gradovima i općinama, ovisno o broju i interesu poduzetnika na određenom području. Zadaci poduzetničkog centra su promovirati poduzetništvo, davati informacije o mogućnostima ulaska u poduzetništvo, o poticajnim mjerama, davanje savjeta za vođenje poslovanja, pomoć u pripremi poslovnih planova, organizacija seminara i drugih oblika dopunskog obrazovanja poduzetnika, upućivanje na specijalizirane oblike pomoći i suradnja s lokalnom samoupravom, te preuzimanje dijela stručnih poslova lokalne samouprave u razvoju gospodarstva.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none">• Hrvatska agencija za malo gospodarstvo• područna (regionalna) i lokalna samouprava i ostali osnivači• Fond za razvoj i zapošljavanje RH
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none">• osnivanje poduzetničkih centara• povezivanje i umrežavanje centara• definiranje programskih aktivnosti centara• osiguranje sredstava
RAZDOBLJE:	<ul style="list-style-type: none">• 2003. – 2006.

IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • proračuni jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave • vlastiti izvori centara • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.1.2. Poduzetnički inkubatori

Poduzetnički inkubatori ili tehnološki parkovi uspostavljaju se u onim sredinama u kojima se utvrdi ispunjenje potrebnih preduvjeta, a to su postojanje dovoljnog broja poduzetnika prikladnih za smještaj u inkubator i podrška lokalne samouprave.

Uloga poduzetničkih inkubatora je pružanje stručne i savjetodavne pomoći poduzetnicima u početnom razdoblju za ostvarivanje poduzetničkih pothvata - uključivanja u poslovne tijekove. Prostor za smještaj inkubatora može se osigurati i u nekorištenim objektima kojima raspolaže lokalna samouprava ili država.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • područna (regionalna) i lokalna samouprava
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo znanosti i tehnologije • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Ured za državnu imovinu Vlade RH
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • ispitivanje poduzetničkog potencijala • osiguranje prostora • odabir korisnika • uređenje, opremanje i stavljanje inkubatora u funkciju • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun + državna imovina • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • proračuni jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave • vlastita sredstva • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.1.3. Poduzetničke zone

Organiziranjem i pripremanjem poduzetničkih ili industrijskih zona na adekvatan način rješava se poduzetnicima problem prostora i stvaranje uvjeta za rad, korištenjem zajedničke infrastrukture, te povezivanje poduzetnika smještenih na istom prostoru.

Obzirom da se radi o dugoročnim projektima čije ostvarenje zahtijeva angažiranje velikih financijskih sredstava i dobru pripremu, bitna je urbanistička dokumentacija kako bi se projekti pripremili za financiranje. Dinamika izgradnje zona ovisi o programima razvitka gospodarstva lokalne samouprave, te interesima poduzetnika za ulaganje u zonu.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • lokalna (regionalna) i područna samouprava
------------------	--

SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Ured za državnu imovinu Vlade RH • Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja • Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo • Ministarstvo gospodarstva • poslovne banke
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • ispitivanje poduzetničkog potencijala • izrada potrebne dokumentacije usklađene s prostornim i urbanističkim planovima • uređenje komunalne infrastrukture, zemljišta i dr. • izgradnja poslovnih prostora u zoni • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • proračuni jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave • državni proračun + državna imovina • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAŽCENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.2. Tehnološki razvoj i inovacije

7.2.1. Unapređenje sustava kvalitete

Sve se više uočava potreba za primjenom sustava upravljanja kvalitetom odnosno okolišem, naročito za one subjekte koji izvoze ili su partneri velikih sistema. Uvođenje tog sustava uvjetuje tržište, no istovremeno se poboljšava image poduzetništva, a sam sustav donosi prednosti u organizaciji i poboljšanju kvalitete. Programom se potiče uvođenje, certificiranje ISO sustava kvalitete i zaštite okoliša, ali i uvođenje drugih međunarodnih certifikata potrebnih za povećanje konkurentnosti na tržištu.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska gospodarska komora, • Hrvatska obrtnička komora, • Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje programa i kriterija • odabir i ocjena zahtjeva • odobravanje potpore • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • ostali domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAČENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvještaj o iskorištenju potpore • dokaz o uvođenju i certificiranju sustava • godišnja analiza ostvarenih rezultata

7.2.2. Poticanje inovacija

Inovacije i znanje osnova su suvremenog razvoja. Iskoristiti inovatorstvo kao potencijal u stvaranju "hrvatskog proizvoda", omogućiti inovatoru realizaciju inovacije, podizati ukupnu tehnološku razinu i implementaciju intelektualnih rješenja i time ubrzati razvitak malog gospodarstva, moguće je provedbom mjera s ciljem dovođenja inovacije do tržišta,

kroz potpora za zaštitu industrijskog vlasništva, ispitivanja izvodljivosti inovacije, izradu i ispitivanje prototipa i promociju inovacija na sajmovima.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Državni zavod za intelektualno vlasništvo, • organizacije inovatora • Ministarstvo znanosti i tehnologije
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje programa i kriterija • odabir i ocjena zahtjeva • odobravanje potpore • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • ostali domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješće o korištenju sredstava • godišnja analiza rezultata odabranih inovacija

7.2.3. Tehnološki razvoj

Bez novih ideja, znanja i uključivanja u svjetske tokove tehnologije nije moguće koncipirati značajniji razvoj poduzetništva. Stoga se kroz posebne programe treba poticati interesna suradnja istraživanja, znanosti i gospodarstva, s ciljem stvaranja novih proizvoda, a čiji se nastanak temelji na znanju. Svrha je uključiti znanstvenoistraživačke potencijale i ljudske resurse na stvaranju i uvođenju naprednih tehnologija u gospodarstvo ili ustanove koje će rezultirati poslovnim uspjehom u poduzetništvu.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo znanosti i tehnologije • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • tehnologijski centri ili parkovi
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • znanstvene institucije • BICRO • jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • odabir projekata • ugovaranje i financiranje • sustavno praćenje • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • stručna evaluacija projekata • procjena upravljačkih i poduzetničkih sposobnosti • podrška i potpora prijavljenim projektima

7.3. Povezivanje poduzetnika

7.3.1. Suradnja unutar gospodarstva (clusteri i dr.)

Subjekti malog gospodarstva samo izuzetno mogu ostvariti značajniji prodor na šira tržišta. U suradnji s drugima i međusobnim povezivanjem, te povezivanjem s velikim subjektima pruža im se mogućnost ostvariti sve njihove prednosti (clusteri određenih grana industrije i dr.). Kooperacija velikih sustava s malim gospodarstvom je obostrano korisna radi povećanja

konkurentnosti, boljeg korištenja instaliranih kapaciteta, smanjenja troškova, povećanja produktivnosti i dr.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo gospodarstva • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • lokalne agencije – poduzetnički centri • Hrvatska gospodarska komora • Hrvatska obrtnička komora, • Hrvatski savez zadruga
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje projekata – grana djelatnosti • izrada modela povezivanja • podrška projektima • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • godišnje izvješće koordinatora projekta o rezultatima povezivanja

7.3.2. Suradnja s udruženjima poduzetništva

Različiti oblici udruživanja poduzetnika imaju za cilj unapređivanje njihovog poslovanja i omogućavaju poduzetnicima da iskažu svoje interese, te na taj način državnim, područnim i lokalnim tijelima osiguraju povratnu informaciju za stalno poboljšanje svoga rada, a sve u funkciji razvoja poduzetništva.

Kroz suradnju s udruženjima pomaže se realizacija najboljih programa, posebnim financijskim sredstvima ili zajedničkom provedbom programa u cilju ostvarivanja interesa članova i poticanja udruživanja.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska obrtnička komora • Hrvatska gospodarska komora • Hrvatski savez zadruga • udruge poduzetnika
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • prijedlozi projekata komora i udruga • odabir projekata • odobravanje potpore i provođenje projekata • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.3.3. Informatičko povezivanje sustava malog gospodarstva

Veliki dio subjekata malog gospodarstva je opremljen informatičkom opremom, ali je nedovoljno koristi. Uspostava jedinstvenog informacijskog sustava ima za cilj poboljšati korištenje informacija u malom gospodarstvu i njegovo praćenje. Taj bi sustav trebao obuhvaćati postojeće baze podataka koje imaju državne i ostale institucije i njihovi korisnici, te omogućiti povezivanje, sustava s Euro-info centrima i sličnim sustavima, čime se omogućuje i šire povezivanje poduzetnika

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • resorna ministarstva • Hrvatska gospodarska komora • Hrvatska obrtnička komora • Hrvatski savez zadruga • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • lokalne agencije – poduzetnički centri
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • izrada projekta mreže infosustava • instaliranje info sustava • provedba sustava nadzora korištenja modela • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • analiza rezultata povezivanja • godišnje izvješće o stanju sustava

7.3.4. Povezivanje poduzetnika nastupom na sajmovima

Sajmovi su za subjekte malog gospodarstva prilika da se predstave, uspostave kontakte i sklope poslove, te prikupe nove informacije o drugim poduzetnicima.

Potporama u sufinanciranje nastupa poduzetnika na domaćim i stranim sajmovima potiče se razvoj vlastitog potencijala subjekata malog gospodarstva, te kroz promidžbu hrvatskih proizvoda i usluga omogućava se povezivanje poduzetnika s novim partnerima i osvajanje novih tržišta.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Hrvatska gospodarska komora • Hrvatska obrtnička komora • Hrvatski savez zadruga
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • priređivači sajmova • lokalne agencije - poduzetnički centri • udruge poduzetnika
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa • organizacija nastupa poduzetnika ili institucija • odobravanje potpore • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • proračuni jedinica poručne (regionalne) i lokalne samouprave • sredstva komora, saveza i udruga • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješće o svakom sajmu • godišnje izvješće o rezultatima nastupa na sajmovima

7.4. Izobrazba i stručna pomoć u poduzetništvu

7.4.1. Obrazovanje za obrtnička zanimanja

Strukovno obrazovanje za obrtnička zanimanja istovremeno se izvodi prema klasičnom/školskom i prema «dvojnog» sustavu obrazovanja. Postojanje dvaju obrazovnih sustava, a time i istovremeno postojanje dvaju obrazovnih programa je neracionalno.

Radi navedenog treba izraditi jedinstvene obrazovne programe u kojima su općeobrazovni i stručno teorijski sadržaji prilagođeni potrebama praktične nastave te stjecanju znanja i vještina primjerenih obrtu za koji se naučnici školuju. Praktična nastava izvodi se u obrtima ili trgovačkim društvima koji imaju dozvolu (licencu) za izvođenje praktičnog dijela obrazovnog programa.

Isto tako osnivanjem majstorske obrtničke škole podigla bi se kroz osposobljavanje kvaliteta majstora/obrnika za uključivanje u poduzetništvo.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo• Ministarstvo prosvjete i športa• Zavod za školstvo RH
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none">• Hrvatska obrtnička komora
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none">• analiza postojećih programa• utvrđivanje odnosa strukovnih predmeta i praktične nastave• uvođenje jedinstvenih obrazovnih programa u srednje strukovne škole• donošenje programa za osnivanje majstorske obrtničke škole• osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none">• 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none">• državni proračun• drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none">• godišnje izvješće o upisu i realizaciji programa

7.4.2. Dopunsko obrazovanje poduzetnika u malom gospodarstvu

Ovaj oblik obrazovanja namijenjen je onima koji su uključeni ili se namjeravaju uključiti u gospodarstvo, a potrebna su im i dodatna znanja i vještina za uspješnije vođenje i upravljanje poslovanjem.

Izobrazba će se organizirati u obliku seminara i praktičnih radionica osmišljenih na temelju posebnih izrađenih programa za pojedine ciljne skupine polaznika, od početnika pa do ostalih grupa poduzetnika i to kroz mrežu poduzetničkih centara i ostalih obrazovnih institucija.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo• Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none">• poduzetnički centri• ostale obrazovne institucije• koordinator/i programa i drugi stručni suradnici
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none">• kreiranje obrazovnih programa• izbor izvođača programa• održavanje seminara i radionica• organiziranje i provođenje ispita• izdavanje uvjerenja o završenoj izobrazbi• osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none">• 2003. – 2006.

IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun i ostali izvori • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o rezultatima programa

7.4.3. Izobrazba konzultanata i savjetnika poduzetništva

Program izobrazbe savjetnika poduzetništva namijenjen je osposobljavanju za poslove savjetovanja, odnosno promoviranja poduzetništva i to djelatnika u gospodarskim asocijacijama, (komorama, udrugama, savezima) i jedinicama područne i lokalne samouprave koji surađuju s poduzetnicima, a konzultanata u poduzetništvu za osposobljavanje vođenja poslova u poduzetništvu.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • područna (regionalna) i lokalna samouprava • lokalne agencije - poduzetnički centri • strukovne škole i ostale institucije za izobrazbu
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • utvrđivanje programa • izbor izvođača i organizatora • izvedba izobrazbe • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun i ostali izvori • participacija polaznika (institucija koje ih upućuju)
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o održanim seminarima i utrošku sredstava • godišnje izvješće o rezultatima izobrazbe

7.4.4. Dokvalifikacije i prekvalifikacije

Prekvalifikacije i dokvalifikacije su značajne u povećanju broja zaposlenih i stručnom usavršavanju, na način da utječu na smanjenje raskoraka između suficitarnih i deficitarnih zanimanja na tržištu radne snage. Za operacionalizaciju ovih aktivnosti značajno je utvrditi ciljne skupine (mladi, branitelji, žene) i potrebe gospodarstva, te uspostaviti suradnju s nadležnim državnim tijelima i institucijama.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski zavod za zapošljavanje
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo obrta, malog i srednjeg poduzetništva • Ministarstvo prosvjete i športa • Zavod za školstvo RH • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • strukovne škole i ostale institucije za izobrazbu
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje deficitarnih i suficitarnih zanimanja • analiza ciljnih skupina i njihovih obrazovnih potreba • kreiranje obrazovnih programa • održavanje seminara i radionica • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun

SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • Fond za razvoj i zapošljavanje • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična i godišnje izvješće o realizaciji programa

7.4.5. Savjetodavna (konzultantska) pomoć u poduzetništvu

Poseban oblik unapređivanja znanja subjekata malog gospodarstva je individualna stručna pomoć koja se ostvaruje djelovanjem poslovnih savjetnika (konzultanata). Njihov je zadatak pomoći pri izradi poslovnog plana, te pratiti poslovanje poduzetnika, kako u području financijskih rezultata, tako i na drugim stručnim područjima. Malom gospodarstvu potreban je savjetodavni servis koji je dostupan pod prihvaljivim uvjetima i kroz mrežu konzultanata treba uspostaviti kvalitetu konzultantskih usluga u podršci poduzetništvu.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • lokalne agencije – poduzetnički centri i konzultanti
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • dnošenje programa potpora za savjetodavne usluge • odabir konzultanata i koordinatora • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA :	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • godišnja izvješća o rezultatima savjetovanja

7.5. Financiranje (kreditiranje) u poduzetništvu

7.5.1. Lokalni kreditni programi

Pristup povoljnim financijskim sredstvima – investicijskim i obrtnim, potreban je subjektima u malom gospodarstvu. U jedinicama područne i lokalne samouprave u suradnji ministarstava, te poslovnih banaka i fondova formiraju se kreditna sredstva za poduzetnike. Kreditiranje malog gospodarstva po povoljnijim uvjetima omogućuje razvoj područnog i lokalnog gospodarstva, te samim time i usmjeravanje gospodarskog razvoja u željenom pravcu tih sredina.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • područna i lokalna samouprava
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • poslovne banke
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • utvrđivanje kriterija i uvjeta s kreditorima • odabir poduzetničkih projekata • provedba kreditiranja • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije • državni proračun • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • proračuni jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave

METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o utrošku sredstava • godišnja izvješća o rezultatima programa
-------------------------------	--

7.5.2. Kreditiranje razvoja turističkog sektora

Turizam kao jedna od bitnih strateških odrednica u programskim aktivnostima nalaže stvaranje sveukupnog okruženja za razvoj turističke djelatnosti s ciljem povećanja zaposlenosti i jačanja konkurentnosti na turističkom tržištu.

Razvoj turističke djelatnosti trebao bi biti usmjeren na podizanje turističke ponude u kvalitativnom i kvantitativnom pogledu, a tome mogu doprinijeti stimulacije za izgradnju ili obnovu objekata kroz povoljne kredite uz subvenciju kamata, sve u cilju povećanja smještajnih kapaciteta, podizanja kvalitete ukupne turističke ponude, afirmacije obiteljskog turizma, dodatnog zapošljavanja i produženja turističke sezone.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo turizma • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Hrvatska banka za obnovu i razvoj • poslovne banke i druge financijske institucije
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa i kriterija • sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji • obrada i odabir zahtjeva kredita • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije • državni proračun • ostali domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o realizaciji kredita • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.5.3. Kreditiranje razvoja poljoprivrednog sektora

Poljoprivreda je jedna od prioritetnih grana hrvatskog gospodarstva i stoga je razvoj te grane usko povezan s razvojem gospodarstva u cjelini, a jedna od najvažnijih aktivnosti je daljnje jačanje uloge i značaja obiteljskog gospodarstva.

Poljoprivrednom sektoru treba omogućiti posebne kreditne linije s kamatnom stopom i ostalim uvjetima posebno prilagođenim specifičnim uvjetima poljoprivredne djelatnosti.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva • jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Hrvatska banka za obnovu i razvoj • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • poslovne banke i druge financijske institucije
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa i kriterija • sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji • donošenje odluka o kreditima • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije

SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.5.4. Kreditiranje novih tehnologija

Razvoj novih tehnologija u malom gospodarstvu podrazumijeva realizaciju novih tehnoloških procesa, primjenu automatizacije i vođenja poslovnih i proizvodnih procesa, te primjenu novih ili unapređenje softverskih i drugih podrški kroz ulaganja u kupnju novih tehnologija ili zamjenu postojeće, ulaganja poduzetnika u razvoj i promjenu poslovne strategije, kao i usklađivanja nivoa razvoja organizacionih funkcija i prilagodba tržištu.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za, obrt malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • poslovne banke i druge financijske institucije
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • utvrđivanje programa i kriterija • sklapanje ugovora s poslovnim bankama • odabir i obrada zahtjeva i kredita • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.5.5. Kreditiranje izvoza

Subjekti malog gospodarstva koji su izvozno orijentirani imaju veliku potrebu za povoljnim izvoznim kreditima i zbog toga se kroz poseban program vrši kreditiranje pripreme izvoza i izvoza. Na taj način daje se podrška izvoznj strategiji kao temeljnom pokretaču gospodarskog rasta i uspostavljanju međunarodno konkurentnog gospodarstva u stvaranju preduvjeta za osvajanje novih tržišta za hrvatske proizvode.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Ministarstvo gospodarstva
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska banka za obnovu i razvoj • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • poslovne banke i druge financijske institucije • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • Agencija za poticanje izvoza
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa • sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji • prikupljanje i obrada zahtjeva i odobravanje kredita • praćenje realizacije kredita • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije • državni proračun • drugi domaći i strani izvori

METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o rezultatima programa
-------------------------------	--

7.5.6. Kreditiranje poduzetnika –početnika

Poduzetnici koji tek započinju poslovanja susreću se s dodatnim problemima pri pribavljanju kreditnih sredstava zbog nepostojanja prethodnih rezultata poslovanja, te nedostatka sredstava osiguranja i povećanog rizika. Stoga je za veće poticanje otvaranja novih subjekata malog gospodarstva potrebno omogućiti kreditne linije za poduzetnike – početnike, kombinirano u primjeni s drugim mjerama od stručne pomoći i osiguranja jamstava i drugo.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska banka za obnovu i razvoj • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • lokalni jamstveni fondovi i agencije • poslovne banke
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje novih programa za izdavanje jamstava • osnivanje lokalnih jamstvenih fondova • odobravanje kredita i jamstava • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije • državni proračun
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.5.7. Kreditiranje poduzetničke infrastrukture

Kreditni programi financiranja infrastrukture temelje se na financiranju onih investicijskih projekata kojima je svrha obnova i razvitak komunalne infrastrukture. Krediti će biti namijenjeni za dugoročno financiranje projekata komunalne infrastrukture, posebice za gospodarstvo, a osobito za poduzetničke zone.

NOSITELJI	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave • Hrvatska banka za obnovu i razvoj
SURADNICI	<ul style="list-style-type: none"> • Fond za regionalni razvoj RH • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo • Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja
PROVEDBENE AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje programa • obrada projekata • odobravanje kredita • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije i fondovi • državni proračun • drugi domaći i strani izvori

METODOLOGIJA PRAĆENJA	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa
----------------------------------	---

7.5.8. Financijsko restrukturiranje poduzetnika

Poduzetnici koji imaju proizvod ili uslugu prihvatljivu za domaće i inozemno tržište, a nisu u mogućnosti zbog stanja u gospodarskom okruženju povećati konkurentnost, potrebno je omogućiti financijsko restrukturiranje i unapređenje poslovanja.

Cilj financijskog restrukturiranja je povećanje konkurentnosti, bolje korištenje instaliranih kapaciteta, smanjenje troškova proizvodnje i poslovanja, povećanje produktivnosti, te zadržavanje i povećanje zapošljavanja.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • Hrvatska banka za obnovu i razvoj
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Ministarstvo gospodarstva • poslovne banke i druge financijske institucije • lokalni jamstveni fondovi
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje programa • obrada i odabir zahtjeva • odobravanje sredstava • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • poslovne banke i druge financijske institucije • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.6. Poduzetničko-investicijski fondovi

Financiranje poduzetničkih projekata moguće je ostvariti i ulaganjem fondova što doprinosi razvoju poduzetništva kroz prepoznavanje projekata koji su poslovnim bankama manje interesantni ili prerizični.

U svrhu razvoja malog gospodarstva potrebno je stvoriti uvjete za veća ulaganja fondova, osobito u dio srednjih subjekata malog gospodarstva, kao i onih koji imaju visok potencijal rasta, a to je moguće kroz donošenje odgovarajućih propisa i kvalitetnu pripremu ponude takvih projekata.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo financija
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • lokalne agencije/fondovi
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • priprema projekata ponuđenim za ulaganje • evidencija ostvarenih ulaganja • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • izvješća i analize izvršenih ulaganja • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.7. Jamstva za malo gospodarstvo

U postupku pribavljanja financijskih sredstava, često se poduzetnici susreću s preprekom instrumenata osiguranja povrata kredita. Stoga treba doraditi programe garancija u sklopu Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, a kao dodatna pogodnost, nastaviti odobravanje potpora za smanjenje troškova kredita.

Pristup povoljnim kreditima poduzetnicima trebaju omogućiti i lokalni jamstveni fondovi ili agencije na razini županije ili šire regije, čija je uloga podržati projekte koji su od interesa za razvoj regije.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none">• Hrvatska agencija za malo gospodarstvo• lokalni jamstveni fondovi
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none">• Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo• Ministarstvo financija• Fond za regionalni razvoj RH• Fond za razvoj i zapošljavanje RH• poslovne banke
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none">• definiranje programa za izdavanje jamstava• osnivanje lokalnih jamstvenih fondova• zaprimanje i obrada zahtjeva• odobravanje jamstava• osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none">• 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA :	<ul style="list-style-type: none">• državni proračun• proračuni jedinica područne i lokalne samouprave
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none">• evidencija zahtjeva i izdanih jamstava• mjesečna izvješća o iznosu odobrenih jamstava• godišnja izvješća

7.8. Poduzetničko korištenje nekretnina u vlasništvu RH

Subjekti malog gospodarstva susreću se i s problemom osiguranja odgovarajućeg poslovnog prostora za poslovanje i razvoj poslovanja. Istovremeno, u procesu restrukturiranja hrvatskog gospodarstva, ali i drugih djelatnosti, pojavio se veliki broj poslovnih prostora koji nisu u funkciji, stoje prazni i propadaju. Za takve objekte koji su u vlasništvu države ili lokalne samouprave, potrebno je omogućiti poduzetnicima da ih zakupe ili kupe pod prihvatljivim uvjetima.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none">• Ured za državnu imovinu Vlade RH• Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none">• Hrvatski fond za privatizaciju• Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none">• donošenje programa o nekretninama s kriterijima i uvjetima• prikupljanje i obrada zahtjeva• donošenje odluke o odobravanju nekretnina poduzetnicima• osiguranje sredstava

RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračuna • nekretnine u vlasništvu RH
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • evidencija nekretnina • obrada zahtjeva i odobravanje nekretnina • periodična izvješća • godišnja izvješća o programu

7.9. Programi međunarodne suradnje za malo gospodarstvo

7.9.1. Međudržavna suradnja za poduzetništvo

U okviru procesa pridruživanja EU (realizacija SSP) nominirani su i projekti jačanja institucionalne podrške malom poduzetništvu.

Isto tako sudjelovanjem u radu Hrvatskog gospodarskog tima u okviru «Investicijske povelje» Radnog stola za gospodarsku obnovu, razvitak i suradnju Pakta o stabilnosti, Radne grupe za malo i srednje poduzetništvo u okviru Srednjoeuropske inicijative (SEI), Radne grupa za gospodarstvo, turizam, malo i srednje poduzetništvo u okviru Jadransko-jonske inicijative (JJI), Radne grupe za malo i srednje poduzetništvo u okviru Inicijative za suradnju u Jugoistočnoj Europi (SECI), te Radne zajednica podunavskih regija (RZPR), treba stvoriti povoljnije uvjete za razvoj malog gospodarstva.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za europske integracije • Ministarstvo vanjskih poslova • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • ostala ministarstva, veleposlanstva i druge institucije
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • uspostava gospodarskih odnosa s drugim zemljama • prijedlozi i odabir zajedničkih projekata • implementacija/ financiranje zajedničkih projekata
RAZDOBLJE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA :	<ul style="list-style-type: none"> • inozemni izvori, • državni proračun • drugi domaći izvori
PRAĆENJE:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća • godišnje izvješće o realizaciji projekata

7.9.2. Suradnja u okvirima Europske unije

U procesu pridruživanja Europskoj uniji potrebno je pristupiti Europskoj povelji za malo gospodarstvo.

U sklopu CARDS programa predviđene su mjere stabilizacije koje imaju za cilj stvaranje ekonomsko održivog okruženja za razvoj, s naglaskom na obnovu ekonomske infrastrukture i stvaranje novih radnih mjesta, posebno u sektoru malog gospodarstva.

CARDS program regionalne strategije ima za cilj pripremiti i implemetirati stretegiju regionalnog razvitka, te povećati sposobnost lokalne uprave za obavljenje decentraliziranih usluga.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za europske integracije • Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo • Ministarstvo financija • Ministarstvo znanosti i tehnologije
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Ministarstvo gospodarstva

	<ul style="list-style-type: none"> • Fond za regionalni razvoj RH
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • jačanje institucionalne sposobnosti (nacionalni, regionalni i lokalni razvoj) • odabir projekata
RAZDOBLJE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2004.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • fondovi EU • ostali izvori
PRAĆENJE:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća • godišnje izvješće o realizaciji projekata

7.9.3. Suradnja s međunarodnim institucijama

Aktivnostima na razvijanju odnosa s međunarodnim gospodarskim, financijskim i bankarskim ustanovama, sa svrhom integriranja hrvatskog gospodarstva u europske i svjetske gospodarske tijekove, očekuju se nove mogućnosti povoljnijeg financiranja projekata u poduzetništvu i strana ulaganja. Suradnja posebno obuhvaća Ekonomsku komisiju UN za Europu, USAID, GTZ, UNDP, ILO, Svjetsku banku i dr. oko zajedničkih projekata.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo financija, • Ministarstvo gospodarstva, • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo,
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • ostala ministarstva • veleposlanstva i ostale institucije
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje modaliteta suradnje • prijedlozi i odabir zajedničkih projekata • implementacija/financiranje projekata
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • inozemni izvori, • državni proračun, • drugi domaći izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća • godišnje izvješće o realizaciji projekata

7.9.4. «Katalog hrvatskih poduzetnika – projekata»

Pokrenutim projektom «Katalog hrvatskih poduzetnika – projekata» stvoren je okvir za povezivanje stranih partnera u sektor malog gospodarstva koje treba priljev «equity» i «venture» kapitala, kao i financiranje u obliku kredita. Potrebna je i suradnja s poduzetnicima iz inozemstva (tehnička, financijska, komercijalna i dr.), kao i dobivanje inozemnog kapitala za ulaganja, ali i uvođenje novih tehnologija, pomoć u managementu, marketingu i sl.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo gospodarstva, • Agencija za poticanje ulaganja, • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, • jedinice lokalne i područne samouprave, • poduzetnički centri • domaće i međunarodne institucije (komore i dr.)
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • dopuna baze podataka • razvijanje sustava za ulaganja promotivni nastupi u inozemstvu i ulagačke misije u RH

	<ul style="list-style-type: none"> • poslovno povezivanje hrvatskih i stranih poduzetnika • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun, • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća • godišnje izvješće o realizaciji projekta

7.10. Posebne poticajne mjere

7.10.1. Poticajne mjere za povećanje zapošljavanja

Visoka razina nezaposlenosti i njena struktura nalaže da se poduzemu odgovarajuće mjere u smislu poticanja zapošljavanja i smanjenja postojeće nezaposlenosti. Postojeći programi mjera obuhvaćaju zapošljavanje mladih osoba visoke stručne spreme do 27 godina starosti kroz sufinanciranje zapošljavanja u državnoj upravi, na razvojno-istraživačkim projektima, na područjima posebne državne skrbi, u privatnom sektoru samozapošljavanjem, zapošljavanje osoba KV i VKV zanimanja bez radnog iskustva u obrtništvu, osoba do 30 godina starosti bez radnog iskustva koje ne ulaze u prethodna dva programa, edukaciju za uvođenje u posao, stručno osposobljavanje i stručno usavršavanje, zapošljavanje osoba starije životne dobi (žena iznad 45 i muškaraca iznad 50 godina starosti), zapošljavanje osoba s invaliditetom i zapošljavanje branitelja. Sve osobe iz ciljanih skupina nositelji su vaučera čija se vrijednost utvrđuje prema propisanim kriterijima i temeljem kojih poslodavci mogu koristiti predviđene subvencije, a one se odnose na sufinanciranje dijela plaće, povrat doprinosa na plaće, posebne jednokratne novčane poticaje i sufinanciranje troškova edukacije. Tom dijelu treba dodati posebne poticajne mjere za povećano samozapošljavanje po posebnim programima.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski zavod za zapošljavanje • Ministarstvo rada i socijalne skrbi • Ministarstvo obrta, malog i srednjeg poduzetništva
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • evidencija nezaposlenih • prikupljanje zahtjeva za samozapošljavanje i zapošljavanje • odabir zahtjeva • isplata potpora
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2004.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.2. Poticajne mjere za razvoj obrta

7.10.2.1. Razvoj tradicionalnih obrta

Programima razvoja tradicionalnih i umjetničkih obrta očuvalo bi se kulturno nasljeđe i tradicijske vrijednosti obrtništva. Radi se uglavnom o zanimanjima koja nisu visoko dohodovna i koja obavlja malen broj obučenih majstora.

Izrada suvenira i proizvoda koji odražavaju autohtona obilježja određenog kraja naći će svoje mjesto u turističkoj ponudi dajući joj elemente tradicijskog i kulturnog nasljeđa. Potrebno je definirati oznaku tradicionalnog obrta (markicu), koju bi nosili kvalitetni proizvodi. Takvo označavanje proizvoda trebalo bi omogućiti dobivanje raznih olakšica.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska obrtnička komora
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje tradicionalnih djelatnosti • priprema projekata • odabir nositelja i korisnika potpore • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.2.2. Unapređenje rada strukovnih škola

Radi poboljšanja unapređivanja rada srednjih strukovnih škola koje obrazuju učenike za obrtnička zanimanja, programom se sredstva koriste za opremanje školskih praktikuma, za vježbe iz strukovnih predmeta i praktičnu nastavu.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Ministarstvo prosvjete i sporta • Zavod za školstvo RH
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatska obrtnička komora • strukovne škole
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa razvoja strukovnih škola • odabir škola i dodjela potpora • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.2.3. Unapređenje rada obrtničkih radionica

Unapređivanjem rada u obrtničkim ili drugim radionicama i poticanja obrtnika na sudjelovanje u obrazovanju mladih daju se potpore onima koji obrazuju učenike za obrtnička zanimanja, a sredstva se koriste za opremanje radionica i poboljšanje uvjeta rada naučnika.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo prosvjete i sporta • Zavod za školstvo RH • Hrvatska obrtnička komora • naučničke radionice

PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa unapređenja rada obrtničkih radionica • odabir i dodjela potpora • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA :	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.3. Poticajne mjere za razvoj zadrugarstva

7.10.3.1. Jačanje sustava zadrugarstva

Osnivanjem Hrvatskog saveza zadruga kao krovne organizacije zadrugnog sustava nastavit će se podupirati razvoj zadrugarstva, te i regionalnih i strukovnih zadrugnih saveza, kao i organiziranje županijskih podružnica Hrvatskog saveza zadruga.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Hrvatski savez zadruga
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • regionalni i strukovni savezi
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • organiziranje zadrugnog sustava • povezivanje zadruga • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2004.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.3.2. Razvoj proizvodnog i uslužnog zadrugarstva

Ovim se želi poticati osnivanje i poslovanje zadruga kao organizatora proizvodnje i usluga posebnog sustava održivog gospodarstva.

Posebnim će se projektima poticati programi razvoja proizvodnog i uslužnog zadrugarstva u poljoprivredi i ribarstvu, te razvoja obrtničkih i drugih zadruga u uslužnom sektoru.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Hrvatski savez zadruga • regionalni i strukovni savezi • Fond za razvoj i zapošljavanje RH
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa i projekata, • odabir projekata i dodjela potpora • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.3.3. Poticanje učeničkog zadrugarstva

Društveno-gospodarske koristi učeničkog organiziranja i djelovanja u zadrugama doprinose širenju ideje zadrugarstva, razvitku gospodarstva i široj izobrazbi poduzetničkog okruženja. Kroz praktične oblike obrazovanja u učeničkim zadrugama mladi se primjerenim obrazovnim postupkom usmjeravaju i pripremaju za uključivanje u gospodarstvo.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • učeničke zadruge (škole)
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • donošenje programa, • priprema projekata i dojela potpora • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.4. Poticanje ženskog poduzetništva

Žensko poduzetništvo značajan je izvor novog zapošljavanja, samozapošljavanja, novog poduzetništva i gospodarskog razvitka. Cilj je pridonijeti unapređenju ženskog poduzetništva stvaranjem okruženja kroz razne vidove poticajnih mjera ženama poduzetnicama.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Vlada RH – Povjerenstvo za jednakost spolova • udruge žena poduzetnica
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • izrada programa razvoja ženskog poduzetništva • stvaranje podržavajuće gospodarske infrastrukture za žensko poduzetništvo • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.5. Mladi stručnjaci u poduzetništvu

Uključivanje maturanata i diplomanta u poslovanje odabranog poduzetnika gdje se priprema maturalni /diplomski rad u domeni upravljanja ili proizvodnje uz pomoć mentora profesora i mentora poduzetnika omogućava se mladom stručnjaku po diplomiranju zapošljavanje kod poduzetnika.

Cilj projekta je da se osigura kvaliteta u malom gospodarstvu, na način zapošljavanja mladih kvalificiranih kadrova koji ostaju u mjestu stanovanja, odnosno studija, a ujedno da se mladim osobama koje se smatraju sposobne prihvatiti izazov poduzetničkog projekta pruže i druge mogućnosti u okviru programa poticanja maloga gospodarstva.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Ministarstvo znanosti i tehnologije • Ministarstvo prosvjete i športa
------------------	--

SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • srednje škole i fakulteti
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje uvjeta i poticaja • odabir stručnjaka / mentora • izvođenje projekta • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.6. Poticajne mjere za malo gospodarstvo na područjima posebne državne skrbi

Programom poticajnih mjera za obnovu i razvoj malog gospodarstva na područjima od posebne državne skrbi treba se obuhvatiti niz mjera predviđenih posebnim zakonima i programima kroz razne olakšice.

Osnovni cilj je intenziviranje razvoja malog gospodarstva, kao generatora razvoja i zapošljavanja, čime će se stvoriti uvjeti za svekoliki društveni razvoj, povratak prognanika i izbjeglica, te normalizaciju života na tim područjima.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo • područna i lokalna samouprava
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • Fond za regionalni razvoj RH • Fond za razvoj i zapošljavanje RH • Hrvatska banka za obnovu i razvoj • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo • resorna ministarstva
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • definiranje programa i mjera • osiguranje sredstava • kontrola provedbe projekata • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • proračuni jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.7. Projekt "Katalog poduzetnika, roba u usluga RH"

Projektom „Katalog poduzetnika, roba u usluga RH“ razviti će se unutar Internet portala baza podataka o poduzetnicima s projektima ulaganja ili poslove suradnje, odnosno omogućiti će se poduzetnicima ponuda/potražnja proizvoda i usluga. Cilj ovog projekta je povezivanje poduzetnika, te unapređenje trgovine među poduzetnicima i poticanje korištenja Internet mreže među poduzetnicima.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo • Hrvatska agencija za malo gospodarstvo
------------------	--

SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • resorna ministarstva • Hrvatska gospodarska komora • Hrvatska obrtnička komora • Hrvatski savez zadruga • lokalne agencije - poduzetnički centri
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • izrada projektnog rješenja baze podataka • realizacija tehničkog dijela projekta • aktiviranje poduzetnika za uporabu baze; marketinške aktivnosti • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003. – 2006.
IZVORI SREDSTAVA:	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun • drugi domaći i strani izvori
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

7.10.8. Ostale poticajne mjere za poduzetništvo

Posebnim će se programima poticati razvoj poduzetništva u pojedinim granama djelatnosti ili davati pomoći određenim ciljnim skupinama u poduzetništvu (osobe s invaliditetom, poduzetnici početnici, samozapošljavanje u deficitarnim zanimanjima, zapošljavanje viška osoba za poduzetništvo iz sustava državne uprave i dr.) sve u cilju razvoja gospodarstva i poticanja zapošljavanja.

NOSITELJ:	<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo
SURADNICI:	<ul style="list-style-type: none"> • resorna ministarstva • Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži • Hrvatski zavod za zapošljavanje • osiguranje sredstava
PROVEDBENE AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • osmišljavanje mjera sukladno usvojenim programima, politikama i strategijama Vlade RH • provedba mjera • osiguranje sredstava
RAZDOBLJE PROVEDBE:	<ul style="list-style-type: none"> • 2003.-2006.
IZVORI SREDSTAVA :	<ul style="list-style-type: none"> • državni proračun
METODOLOGIJA PRAĆENJA:	<ul style="list-style-type: none"> • periodična izvješća o utrošku sredstava • godišnje izvješće o realizaciji programa

8. PROVEDBA PROGRAMA

Za provedbu ovog Programa Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo predložit će godišnje planove provedbe Programa u kojem će se utvrditi detaljnije provedbene aktivnosti, zadaci svakog nositelja i suradnika, rokovi za izvršenje aktivnosti i zadataka, te preciznije definirati iznos potrebnih sredstava, izvori i način njihova korištenja.

Godišnji plan priprema se u suradnji s nositeljima Programa i na njihov prijedlog, te je osnova za planiranje potrebnih proračunskih i ostalih sredstava. Svaki od nositelja obavezan je osigurati sredstva u iznosu koji odgovara njegovim obavezama i zadacima utvrđenim Godišnjim planom i programima.

Pojedine mjere provode se u skladu s kriterijima i uvjetima koje na prijedlog Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo utvrđuje Vlada RH.

Koordinaciju provedbe poticajnih mjera vrši Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo.

Izvešće o izvršenju Godišnjeg plana po nositeljima podloga je za izradu ukupnog izvješća, kojeg priprema Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo i koje se podnosi Hrvatskom saboru.

9. ZAKLJUČNO

Ovim Programom predviđene mjere predstavljaju sustav poticaja malom gospodarstvu čijom je provedbom moguće ostvariti rast i razvoj gospodarstva, odnosno povećanje broja subjekata i zaposlenih u malom gospodarstvu, povećanje učinkovitosti i konkurentnosti, te bolju prilagodbu poduzetnika svjetskom tržištu.

Ostvarenje ovih mjera moguće je uz obvezu svih sudionika u ovom Programu na izvršenje zadataka i kvalitetnu suradnju, a posebno uz osiguranje nužnih preduvjeta, kao:

- 1) opredjeljenja za razvoj malog gospodarstva od države do lokalne sredine, te stvaranja adekvatnog zakonodavnog okruženja, sukladno regulativi EU
- 2) stvaranja povoljnijih financijskih uvjeta za poduzetništvo, stimulativnog poreznog sustava, efikasnije pravne zaštite, smanjenja administriranja i dr.
- 3) osiguranja većih financijskih sredstava u državnom proračunu, proračunima jedinica područne i lokalne samouprave, te iz drugih izvora za poticajne mjere u malom gospodarstvu;

Financijska sredstva su jedan od bitnih preduvjeta za poduzetništvo, posebice ako je potrebno značajnije pokrenuti ulaganja i zapošljavanje. Dosadašnja iskustva ukazuju da je u fazi investicije, a time i razvoj za svako radno mjesto u malom gospodarstvu, potrebno oko 180 tisuća kuna.

Potrebna sredstva moguće je osigurati iz raznih izvora, od državnog proračuna, proračuna sredstva županija, gradova i općina, fondova, poslovnih banaka i drugih domaćih i stranih izvora. Isto tako stavljanjem imobilizirane imovine u funkciju poduzetništva mogu se iskoristiti brojni prazni prostori u vlasništvu države, županija, gradova ili općina, čime se dodatno omogućava potpora poduzetništvu.

U tom cilju naznačuju se okvirne potrebe plasmana sredstava u malo gospodarstvo od 2003.-2006., prema nositeljima:

Iznosi: u milijunima kn

GODINA	2003.	2004.	2005.	2006.	UKUPNO
BROJ NOVIH RADNIH MJESTA	32.190	37.620	39.680	43.370	151.860
IZVORI SREDSTAVA					
1. Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo	130	140	150	160	580
2. Ostala ministarstva	300	310	320	330	1.260
3. Jedinice područne i lokalne samouprave	200	210	220	230	860
4. Poslovne banke, štedionice, štedno-kreditne zadruge	2.950	3.000	3.080	3.190	12.220
5. HBOR	200	250	300	350	1.100
6. Fond za razvoj i zapošljavanje, Fond za regionalni razvoj, HAMAG i ostali domaći fondovi i agencije	500	600	700	800	2.600
7. Državna imovina, lokalna imovina i dr. (prodaja, zakup i dr.)	250	200	150	100	600
8. Vlastita sredstva poduzetnika (cca 20%)	910	940	980	1.050	3.880
UKUPNA SREDSTVA:	5.440	5.650	5.900	6.310	23.300

Provedba ovih mjera temelji se na kvalitetnoj i neophodnoj suradnju svih razina državne uprave, područne i lokalne samouprave, te raznih domaćih i stranih institucija. Njihovim zajedničkim djelovanjem moguće je ostvariti željene rezultate, da poduzetnik kroz poboljšane uvjete dovede svoje stvaralačke kvalitete do punog izražaja, u cilju bržeg vlastitog razvoja i razvoja ukupnog gospodarstva Hrvatske.